ISSN: 2147 - 1037

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

http://kefad.ahievran.edu.tr

Aile Dinamikleri ve Çocuklarda Psikolojik Sağlık: Bibliyometrik Bir Gözden Geçirme

Ahmet Çağlar ÖZDOĞAN[1] **Esra ASICI** [2]

MAKALE BİLGİLERİ

DOI: 10.29299/kefad.1838425

Gönderi m Tarihi: 08.12.2025
Düzeltme Tarihi: 24.08.2026
Kabul Tarihi: 09.11.2026

ÖZ

Son yıllarda çocuklarda artan ruh sağlığı problemleri, toplumların geleceği açısından ciddi bir endişe kaynağı hâline gelmiştir. Aile yapısı ve aile içi ilişkilerin niteliği, çocukların psikolojik iyi oluşunu biçimlendiren önemli değişkenler arasında yer almaktadır. Aile dinamikleri ile çocukların psikolojik sağlığı arasındaki ilişkilere odaklanan bilimsel literatür, giderek artan bir bilgi birikimi oluşturmakta; bu durum da alandaki eğilimlerin, iş birliklerinin ve araştırma boşluklarının bibliyometrik yöntemlerle incelenmesini önemli hâle getirmektedir. Bu doğrultuda, bu çalışmanın amacı; çocuklarda psikolojik sağlık ve aile dinamikleri konusundaki bilimsel eğilimleri ortaya koymak ve alandaki mevcut araştırma yönelimlerini bibliyometrik bir bakış açısıyla incelemektir. Bu amaçla Web of Science (WoS) veri tabanında yayımlanan aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık konusuyla ilgili 1021 yayın bibliyometrik olarak incelenmiştir. Elde edilen bulgular, yayınların büyük ölçüde ABD merkezli olduğunu (%58.1), psikoloji ve aile çalışmaları alanlarının öne çıktığını ve yayın dilinin neredeyse tamamen İngilizce (%92.8) olduğunu göstermektedir. Zaman serisi ve ağ analizlerinin sonuçları, özellikle 2020 sonrası artan yayın ve atıf yoğunluğunu; ayrıca anahtar kelimeler arasında ebeveynlik, aile, ruh sağlığı, çocuklar ve ergenlik temalarının merkezi bir konumda yer aldığını ortaya koymuştur. Bulgular araştırma alanının disiplinler arası niteliğini vurgulamakta ve çocuk ruh sağlığı ile aile dinamikleri arasındaki ilişkilerin giderek daha geniş bir bilimsel ilgi gördüğünü göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile dinamikleri, psikolojik sağlık, çocuk, bibliyometrik analiz.

Atıf Bilgisi: Özdoğan, A.Ç. ve Asıcı, E. (2026). Aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık: bibliyometrik bir gözden geçirme, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 27*(Aile Özel Sayısı), 27-60. 10.29299/kefad.1838425

Giriş

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization [WHO], 2025) ruh sağlığını "bireyin kendi yeteneklerinin farkına vardığı, yaşamın olağan stresleriyle baş edebildiği, verimli bir şekilde çalışabildiği ve içinde bulunduğu topluma katkı sağlayabildiği bir iyi oluş hali" olarak tanımlamaktadır. Bu iyi oluş hali bireysel ve toplumsal hedeflerin gerçekleşmesiyle güçlenen dinamik bir yapıdır ve hane halkı geliri, eğitim olanakları ve sağlık durumu gibi nesnel ölçütlerin yanı sıra mutluluk, algılanan yaşam kalitesi ve yaşam doyumu gibi öznel göstergelerle de değerlendirilmektedir (Statham ve Chase, 2010). Fiziksel, psikolojik, bilişsel, sosyal ve ekonomik boyutlarla ele alınabilen (Pollard ve Lee, 2003) iyi oluşun yüksek olması sağlıklı (Ryff vd., 2015), üretken (Fang vd. 2025) ve başarılı (Agnafors vd., 2021; Cárdenas vd., 2022) bir yaşamın anahtarı olarak görülebilir.

Yetişkinlik yıllarındaki iyilik hali çocukluk yıllarındaki deneyimlerle yakından ilişkilidir (Bellis Hughes vd., 2013). Çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimler yaşamın ilerleyen dönemlerinde bireyleri çeşitli şekillerde etkilemeye devam etmektedir. Erken dönem olumsuz yaşantılar, bireylerin fiziksel sağlığı üzerinde kalıcı etkiler oluşturarak kronik hastalıklara yatkınlığı artırmakta ve bağışıklık sistemini zayıflatmaktadır. Benzer şekilde ruh sağlığını olumsuz etkileyerek depresyon, anksiyete ve madde kullanım bozukluklarına; bilişsel işlevleri olumsuz etkileyerek bellek sorunları ve bilişsel gerilemeye yol açabilmektedir. Bunun yanı sıra, bu

Yazar[1] : Ahmet Çağlar ÖZDOĞAN, Doç.Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye, caglarozdogan@gmail.com , 0000-0003-1406-4155
Yazar[2] : Esra ASICI, Doç.Dr İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye, esrasici01@gmail.com , 0000-0003-0872-9042

deneyimler sosyal ilişkileri de etkileyerek bireylerin güven, duygusal kontrol ve ileri yaşlarda sosyal izolasyon gibi özellikleri üzerinde olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Dolayısıyla çocukluk dönemindeki yaşam koşullarının sonraki gelişim dönemlerinde bireylerin sağlık ve iyi oluş düzeyleri üzerinde kalıcı etkilere sahip olduğu söylenebilir (Parvin vd., 2024). Nitekim Almanya'da yürütülen boylamsal bir araştırmanın sonuçları, çocukluk ve ergenlik dönemindeki ruh sağlığı sorunlarının 6 ve 11 yıl sonraki olumsuz sağlık sonuçlarını öngördüğünü ortaya koymaktadır (Otto vd., 2021). Ayrıca, çocuklukta istismar ya da ihmal öyküsü bulunan bireylerin yetişkinlik döneminde daha düşük eğitim düzeyine, istihdam oranına, kazanca ve daha az varlığa sahip oldukları belirtilmektedir (Currie ve Widom, 2010).

Yarattığı uzun vadeli olumlu etkiler dikkate alındığında, toplumların refahının arttırılması açısından çocukların ruh sağlığının ve iyi oluşunun desteklenmesinin önemli olduğu anlaşılmaktadır. Ancak son yıllarda çocuklar ve ergenler arasında ruh sağlığı sorunlarının görülme sıklığında dikkate değer bir artış gözlemlenmektedir. Örneğin 2004-2019 yılları arasında yayınlanan araştırmalara dayalı olarak çocukluk dönemindeki depresif bozuklukların yaygınlığını inceleyen bir meta-analiz çalışmasında, depresyonun çocuklar arasında yaygın bir problem olmadığı bildirilirken (Spoelma vd., 2023); COVID-19 pandemisiyle birlikte depresyonun, çocuk ve ergenler arasında giderek artan bir ruh sağlığı sorunu haline geldiği belirlenmiştir (Madigan vd., 2023). Racine ve arkadaşları (2021), pandemi döneminde çocuk ve ergenlerde görülen depresyonun küresel düzeydeki yaygınlığını %25.2 olarak rapor etmekte ve bu oranın pandemi öncesine kıyasla yaklaşık iki katına çıktığını vurgulamaktadır. Pandemi döneminde gerçekleştirilen diğer meta-analiz çalışmalarında ise depresyonun yaygınlık oranının %27 ile %31 arasında değiştiği görülmektedir (Deng vd., 2023; Ma vd., 2021; Maggu vd., 2023). Pandemi sürecinde yalnızca depresyon değil, anksiyete semptomlarının görülme sıklığında da pandemi öncesine kıyasla belirgin bir artış gözlemlenmiştir (Wang vd., 2022). Çeşitli meta-analiz çalışmalarında pandemi döneminde çocuk ve ergenlerde görülen anksiyetenin yaygınlık oranı %20.5 (Racine vd., 2021), %25 (Maggu vd., 2023), %26 (Ma vd., 2021) ve %31 (Deng vd., 2023) olarak rapor edilmiştir. Çocuklukta ruh sağlığı sorunlarının giderek endişe verici boyutlara ulaşması nedeniyle, çocuklukta iyi oluşun temel bileşenlerinin anlaşılması, son yıllarda önem kazanan bir araştırma alanı haline gelmiştir.

Çocukların iyi oluşu, temel olarak ailenin iyi oluşu üzerine inşa edilmektedir (Newland, 2015). Aile "evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik" olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2025). Toplumun temel yapı taşı olarak işlev gören aileler, gelecek nesillerin yetiştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Aileler, çocukların fiziksel gereksinimlerini karşılamak, ekonomik destek sağlamak, toplumsal ve kültürel değerleri aktarmak ve çocukların sosyalleşme sürecini kolaylaştırmak gibi sorumluluklar üstlenmektedir (Pannilage, 2017). Bu sorumlulukların yerine getirilmesi sürecinde aile içi dinamikler kritik rol oynamaktadır.

Aile dinamikleri kavramı, aile üyeleri arasındaki etkileşimlerin, rollerin ve ilişkilerin nasıl şekillendiğini ve bu süreçleri etkileyen çeşitli faktörleri ifade etmektedir (Jabbari vd., 2023). Her aileye özgü nitelikler taşıyan bu dinamikler (Bhattarai ve Bhattarai, 2025), ebeveynlik stilleri, ailenin yapısı, aile üyeleri arasındaki iletişim örüntüleri ve kardeş ilişkileri gibi pek çok konuyu kapsamaktadır (Sadeeq ve Aatiq, 2024). Aile dinamikleri, bireylerin ilişkilerinde güven duygusunu destekleyen ya da stres düzeyini artıran temel unsurlardan biridir (Jabbari vd., 2023). Aile üyeleri arasındaki yakın ilişkiler, ebeveynlik uygulamaları, iletişim tarzları, sosyo-ekonomik koşullar ve kültürel ortamlar, çocuğun genel gelişimi ve iyi oluşu açısından (Sadeeq ve Aatiq, 2024) hem işlevsel hem de işlevsel olmayan sonuçlar doğurabilmektedir.

İşlevsel aile dinamikleri, bireylerin sağlıklı gelişimini desteklerken, işlevsel olmayan dinamikler benlik algısı, kişilerarası ilişkiler ve davranış örüntülerinde çeşitli sorunlara neden olabilmektedir (Bhattarai ve Bhattarai, 2025). Bu bağlamda, çocukların iyi oluşu üzerinde ailenin etkisini incelediği çalışmasında Pannilage (2017), çocukların iyi oluşunu etkileyen ailevi etmenleri (a) çeşitli sosyo-ekonomik nedenlere bağlı olarak yaşanan aile içi uyumsuzluklar, (b) ebeveynlerden sevgi, ilgi ve şefkat görememe, (c) aile içi şiddete maruz kalma, (d) toplumsal ayrımcılık ve (e) aile gelir düzeyi olarak sıralamaktadır.

Aile dinamiğinin önemli bir boyutu aile üyeleri arasındaki iletişim ve etkileşimdir. Bu bağlamda ebeveyn-çocuk ilişkisi, ebeveynler arasındaki iletişim biçimi ve kardeş ilişkileri çocukların gelişimsel süreçleri ve ruh sağlığı üzerinde önemli etkilere sahiptir. Ebeveynlerin çocuk yetiştirme sürecindeki tutum ve davranışları (Delvecchio vd., 2020), çocuğa sağladıkları destek (Kocayörük vd., 2015) ve çocukla aralarındaki ilişkinin kalitesi (Jarvis vd., 2020) çocuğun iyi oluşu üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Ailenin iyi oluş düzeyi arttıkça ebeveynler ile çocuk arasındaki pozitif etkileşim de güçlenmekte ve bu durum çocukta daha yüksek

düzeyde iyi oluşun ortaya çıkmasına katkı sağlamaktadır (Newland, 2014). Diğer taraftan, ebeveynler arasında yaşanan çatışmalar (Jarvis vd., 2020), ebeveynlerde duygusal sıcaklığın ve olumlu iletişimlerin azalmasına yol açmakta; bu durum ise çocuklarda akran problemlerinin artması ve prososyal davranışların azalmasıyla ilişkilendirilmektedir (Hess, 2022). Olumlu duygusal bağlar kadar yıkıcı çatışmalar da içerebilen kardeş ilişkileri ise çocukların duygusal ve davranışsal gelişiminde hem riskli hem de koruyucu bir işleve sahip olabilmektedir (Dirks vd., 2015). Bir risk faktörü olarak kardeş zorbalığına uğramak yeterlik duygusu, özgüven ve yaşam doyumunda azalmanın yanı sıra içselleştirilmiş problem davranışların gelişimiyle ilişkilidir (Plamondon vd., 2021). Bununla birlikte, çatışma düzeyleri yüksek olsa bile, kardeşler arasındaki güçlü duygusal sıcaklık, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin yetişkinlikteki iyi oluş üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletebilmektedir (Schweitzer ve Sonnentag, 2024).

Aile dinamiğinin bir başka önemli boyutu olan aile yapısı da (Brown, 2004; Dinisman vd., 2017) çocukların iyi oluşunu belirleyen temel unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Biyolojik ebeveynleriyle birlikte yaşayan çocuklarda davranış problemleri görülme olasılığı düşükken (Jarvis vd., 2020); tek ebeveynli ve üvey ailelerden gelen çocuklarda sıklıkla olumsuz bir gelişimsel tablo ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda Grüning Parache ve diğerleri (2024) araştırmalarında tek ebeveynli ailelerden gelen çocukların daha fazla davranışsal güçlük yaşadığını ve yaşam kalitelerinin düşük olduğunu ortaya koymuştur. Farklı çalışmalarda da depresyon (Laukkanen vd., 2016; Perales vd., 2017) ve anksiyete (Perales vd., 2017) gibi ruh sağlığı bozukluklarının tek ebeveynli aile geçmişine sahip olan ergenlerde daha çok görüldüğü dikkat çekmektedir. Ayrıca üvey ailelerden gelen çocuklarda davranışsal güçlük, ebeveynle daha olumsuz bir ilişki (Parache vd., 2024) ve ruh sağlığı bozuklukları (Perales vd., 2017) görülme olasılığı daha yüksektir. Bunun yanı sıra literatürde birden fazla kuşağın bir arada yaşadığı ailelerden gelen okul öncesi dönem çocuklarında anksiyete bozuklukları gelişme riskinin daha yüksek olduğuna ilişkin bulgular da yer almaktadır (Hu vd., 2021).

Son yıllarda modernleşme başta olmak üzere çeşitli faktörlerin etkisiyle ailenin çocuk yetiştirme sürecindeki rolüne ilişkin anlayış önemli ölçüde değişime uğramıştır (Pannilage, 2017). Medya araçları aile üyelerinin sosyalleşme biçimini etkileyerek aile içi ilişkiler üzerinde etkili olmuştur (Villegas, 2013). Boşanma ve ayrılma oranlarındaki artış, tek ebeveynli aileler, birlikte yaşama ve üvey aile oluşumlarıyla birlikte son yıllarda aile yapısında önemli değişimler meydana gelmiştir (Härkönen vd., 2017). Özellikle de tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemi süreci aile dinamikleri üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır (Xu vd., 2024). Aile yapılarının çeşitlenmesi nedeniyle, aile yapısı ile iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesi daha da önem kazanmıştır (Jensen ve Sanner, 2021). Bu bağlamda, çalışmanın amacı, aile dinamikleri ile çocukların psikolojik sağlığı arasındaki ilişkilere odaklanan araştırmaları bibliyometrik bir yöntemle analiz ederek, literatürdeki eğilimleri ve boşlukları ortaya koymaktır. Bu yaklaşım, farklı aile yapılarının ve aile içi süreçlerin çocukların iyi oluşu üzerindeki rolünü daha iyi anlamayı ve gelecekteki araştırmalar için yol gösterici bilgiler sağlamayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda araştırmanın problem cümlesi şu şeklide ifade edilmiştir: "Web of Science veri tabanında yer alan "aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık" temalı çalışmaların; ülkelere, doküman türlerine, araştırma alanlarına, yayın diline, anahtar terimlere, yayın yıllarına, kurumlara, iş birliklerine ve atıf ilişkilerine göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Desen

Bu çalışma, herhangi bir konuya ilişkin ayrıntılı istatistiksel veriler ve içerik bilgileri elde etmeyi amaçlayan bibliyometrik analiz yöntemine dayanmaktadır. Bibliyometrik analiz, belirli bir alanda bireyler ya da kurumlar tarafından üretilen yayınların ve bu yayınlar arasındaki ilişkilerin, araştırma değerlendirme metodolojisinin bir parçası olarak nicel biçimde incelenmesi şeklinde tanımlanmaktadır (De Bellis, 2009). Bu yöntem aracılığıyla, bir bilim alanındaki yayın ve atıflar sayısal olarak değerlendirilmekte; alandaki ilerlemenin ölçülmesi, kavramsal ilişkilerin ve ağ haritalarının belirlenmesi ile mevcut eğilimlerin yorumlanması sağlanmaktadır. Bibliyometrik çalışmalar için en uygun kaynaklardan biri, kapsamlı veri içeriği nedeniyle Web of Science (WoS) veritabanı olarak kabul edilmektedir (Gazzaz vd., 2020). Bu doğrultuda çalışmanın verileri 09 Eylül 2025 tarihinde WoS veri tabanından elde edilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, bibliyometrik analiz kapsamında kullanılan veriler Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilmiştir. Veri toplama işlemi 9 Eylül 2025 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, aile

dinamikleri ve çocukların psikolojik sağlığı temalarını ele alan ve WoS veri tabanında indekslenen bilimsel yayınlar incelenerek araştırmanın veri seti oluşturulmuştur.

Verilerin Toplanma Süreci

Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilen veriler bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Verilerin düzenlenmesi, sınıflandırılması ve sayısal analizlerinin gerçekleştirilmesinde Microsoft Excel programından yararlanılmıştır. Bibliyometrik ağların oluşturulması, görselleştirilmesi ve ilişkilerin analiz edilmesinde ise VOSviewer (Sürüm 1.6.15) yazılımı kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma, bibliyometrik analiz yöntemine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri kaynağını Web of Science (WoS) veri tabanında indekslenen bilimsel yayınlar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, aile dinamikleri ve çocukların psikolojik sağlığı temalarını ele alan araştırmalar incelenerek bibliyometrik analiz için gerekli veriler elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

WoS veri tabanında, "Family Dynamics and Psychological Health in Children" ifadesi geçen çalışmalar taranmış ve bu kapsamda toplam 1021 yayın belirlenmiştir. Aramada herhangi bir doküman türü ya da yıl sınırlaması yapılmamış, ulaşılan tüm çalışmalar kodlanarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde Microsoft Excel ve VOSviewer (Sürüm 1.6.15) yazılımlarından yararlanılmıştır. VOSviewer, bibliyometrik ağ haritalarının oluşturulması ve görselleştirilmesinde kullanılmış; burada her terim (ör. anahtar kelime, ülke, kurum, yazar) bir daire ile temsil edilmiştir. Dairelerin büyüklüğü terimlerin kullanım sıklığını, aralarındaki mesafe ve çizgi kalınlığı ise ilişkilerin gücünü yansıtmaktadır. Ayrıca farklı kümeler renklerle ayırt edilmiştir (Van Eck ve Waltman, 2017).

Etik Bildirim

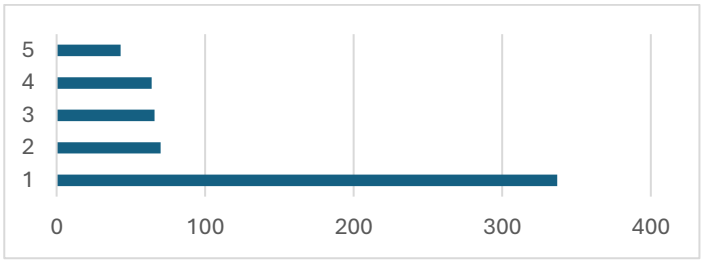
Yapılan bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemine dayalı olarak gerçekleştirildiğinden etik kurul izni alınması gerekmemektedir.

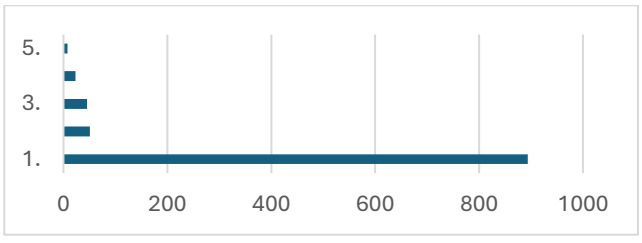
Bulgular

Tablo 1

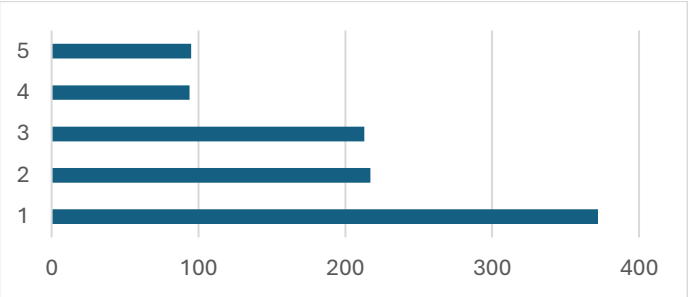
En Çok Yayına Sahip İlk 5 Ülke, Belge Türü, Araştırma Alanı ve Dil (1021 çalışma)

Kategoriler	n	%	Grafikler
Ülkeler			
1.ABD	337	58.1	
2.İngiltere	70	12.1	
3.Kanada	66	11.4	
4.Çin	64	11.0	
5.Avustralya	43	7.4	
Doküman Türleri			
1.Makale	894	87.7	
2.Derleme	51	5.0	
3.Erken Görünüm	45	4.4	
4.Tam Metin Bildiri	22	2.2	
5.Kitap Bölümü	7	0.7	
Araştırma Alanları			
1.Psikoloji	257	35.4	
2.Aile Çalışmaları	181	24.9	

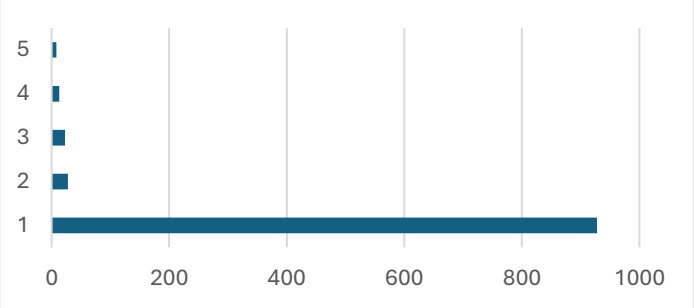

3.Kamu, Çevre ve İş Sağlığı	111	15.3
4.Psikiyatri	93	12.8
5.Sosyal Çalışmalar	85	11.7

Yayın Dili		
1.İngilizce	934	92.8
2.İspanyolca	28	2.8
3.Rusça	23	2.3
4.Almanca	13	1.3
5.Fransızca	8	0.8

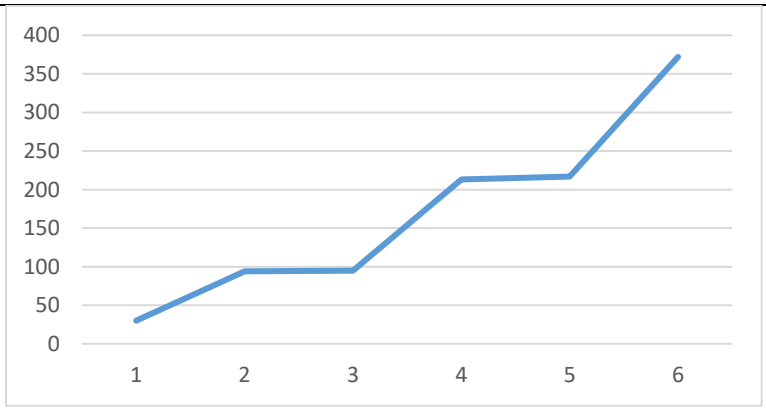

Tablo 1'de görüldüğü üzere, WoS veri tabanında aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık arasındaki ilişkiler üzerine yapılan tüm yayınların (n = 1021) tanımlayıcı verileri şu şekildedir: Amerika Birleşik Devletleri (ABD) en çok yayın yapan ilk beş ülke içerisinde dağılımın %58.1'ini (n = 337) oluşturarak ilk sırada yer almaktadır. ABD'yi sırasıyla %12.1 (n = 70) ile İngiltere, %11.4 (n = 66) ile Kanada, %11 (n = 64) ile Çin ve %7.4 (n = 43) ile Avustralya takip etmektedir. Yayın türüne göre incelendiğinde, makalelerin toplam yayın sayısının %84.6'sını (n = 923) oluşturarak en büyük paya sahip olduğu görülmektedir. Yayınların kalan kısmını ise %6.6 (n = 72) ile derleme, %5.1 (n = 56) ile erken görünüm, %3 (n = 33) ile tam metin bildiri ve %0.7 (n = 8) ile kitap bölümü oluşturmaktadır. Araştırma alanlarına göre incelendiğinde, yayınların %35.4'ünün (n = 257) psikoloji, %24.9'unun (n = 181) aile çalışmaları, %15.3'ünün (n = 111) kamu, çevre ve iş sağlığı, %12.8'inin (n = 93) psikiyatri ve %11.7'sinin (n = 85) de sosyal çalışma alanında olduğu görülmektedir. Yayım dil çeşitliliğine göre, %92.8 (n = 934) ile İngilizce yayınlar en büyük paya sahipken; %2.8 (n = 28) ile İspanyolca, %2.3 (n = 23) ile Rusça, %1.3 (n = 13) ile Almanca ve %0.8 (n = 8) ile Fransızca takip etmektedir.).

Tablo 2

Çocuklarda Aile Dinamikleri ve Psikolojik Sağlığın Yıllara Göre Dağılımı

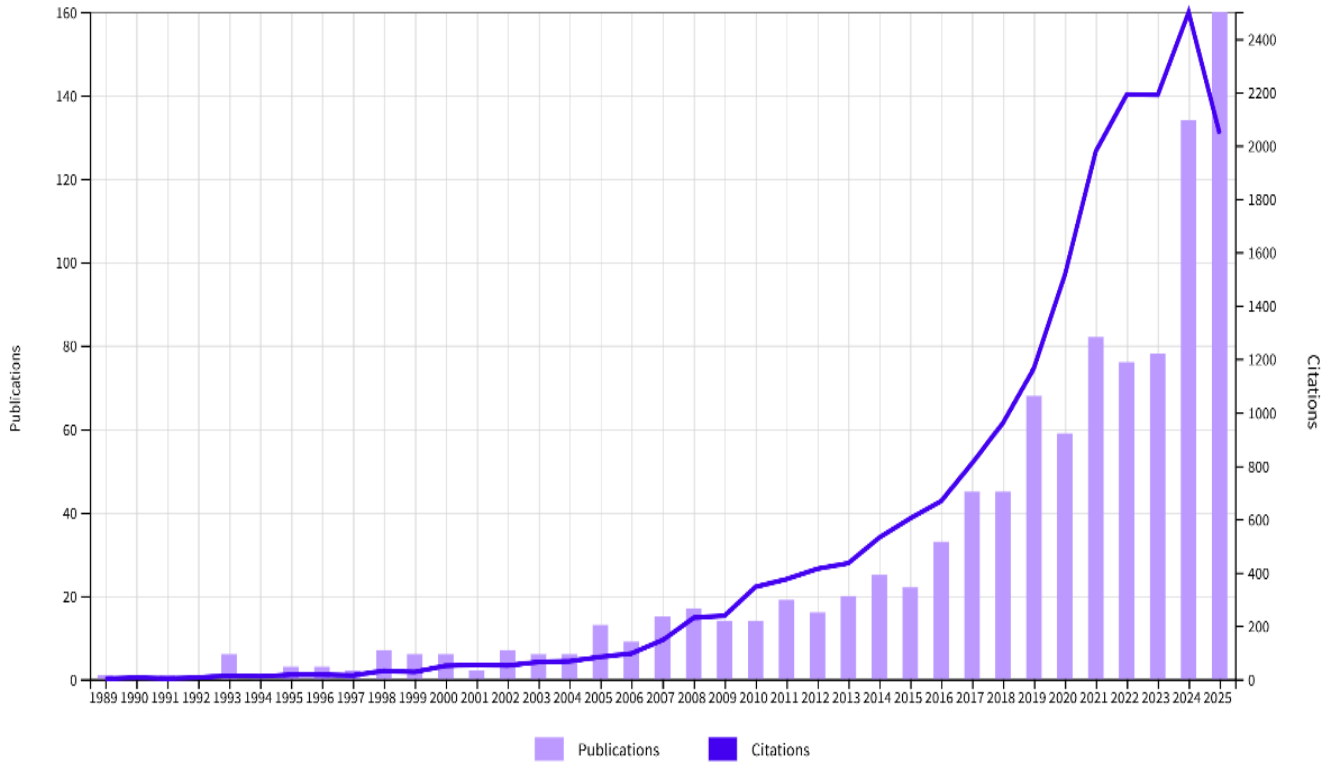
Yıllar	*n*	*%*	Grafik
1.1989-1999	30	2.9	
2.2000-200	94	9.2	
3.2010-2014	95	9.3	
4.2015-2019	213	20.9	
5.2020-2022	217	21.3	
6.2023-2025	372	36.5	
Toplam	1021	100	

Tablo 2'de görüldüğü üzere, elde edilen 1021 çalışma yıl bazında incelendiğinde, 2023–2025 dönemindeki yayınların oranının %36.5 (n = 372) ile en yüksek paya sahip olduğu dikkat çekmektedir. Kalan yayınların %21.3'ü (n = 217) 2020–2022 dönemine, %20.9'u (n = 213) 2015–2019 dönemine, %9.2'si (n = 95) 2010–2014 dönemine, %9.3'ü (n = 94) 2000–2009 dönemine ve %2.9'u (n = 30) da 1989–1999 döneminde aittir. Bu dağılım, özellikle son yıllarda (2020 sonrası) yayınlarda belirgin bir artış olduğunu göstermektedir. Tablo 2'de görüldüğü üzere, elde edilen 1021 çalışma yıl bazında incelendiğinde, 2023–2025 dönemindeki yayınların oranının %36.5 (n = 372) ile en yüksek paya sahip olduğu dikkat çekmektedir. Kalan yayınların %21.3'ü (n = 217) 2020–2022 dönemine, %20.9'u (n = 213) 2015–2019 dönemine, %9.2'si (n = 95) 2010–2014 dönemine, %9.3'ü (n = 94) 2000–2009 dönemine ve %2.9'u (n = 30) da 1989–1999 döneminde aittir. Bu dağılım, özellikle son yıllarda (2020 sonrası) yayınlarda belirgin bir artış olduğunu göstermektedir.

Şekil 1

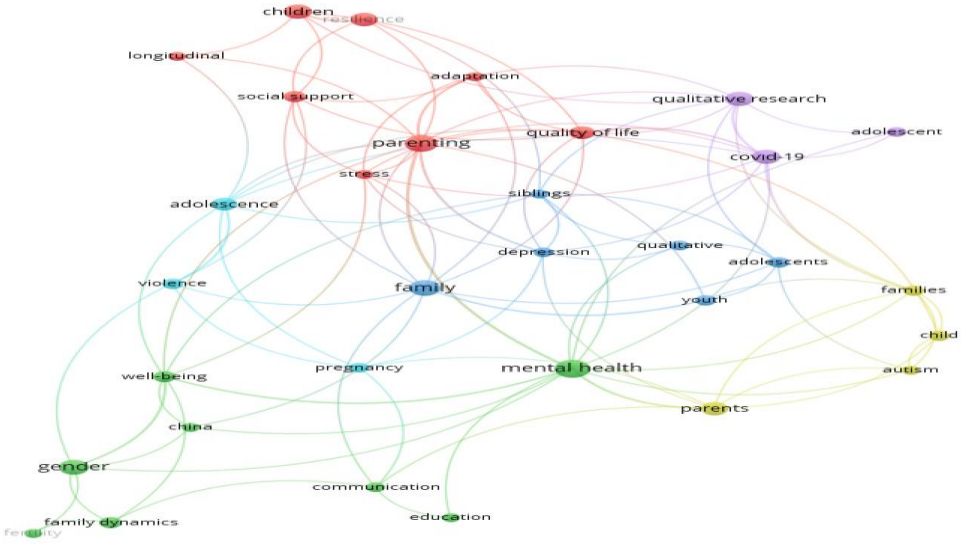
Çocuklarda aile dinamikleri ve psikolojik sağlık konusundaki atıf raporu

Şekil 1'de görüldüğü üzere, yayın ve atıf sayılarına ilişkin dağılım incelendiğinde 2000'li yıllara kadar yayın ve atıf sayıları oldukça düşük seviyededir. 2010'dan sonra hem yayınlarda hem atıflarda belirgin bir artış görülmeye başlanmıştır. 2018 sonrası hızlı bir yükseliş göze çarpmakta, özellikle 2021–2023 yılları arasında hem yayın hem de atıf sayılarının zirveye ulaştığı görülmektedir. 2024–2025 döneminde yayın sayısı yüksek seviyede kalmasına rağmen atıf sayılarında hafif bir düşüş görülmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde atıf sayılarındaki artan oranlar, son 10–15 yılda konunun çok hızlı ivme kazandığına ve araştırma alanındaki yoğun ilgiye işaret etmektedir.

Şekil 2

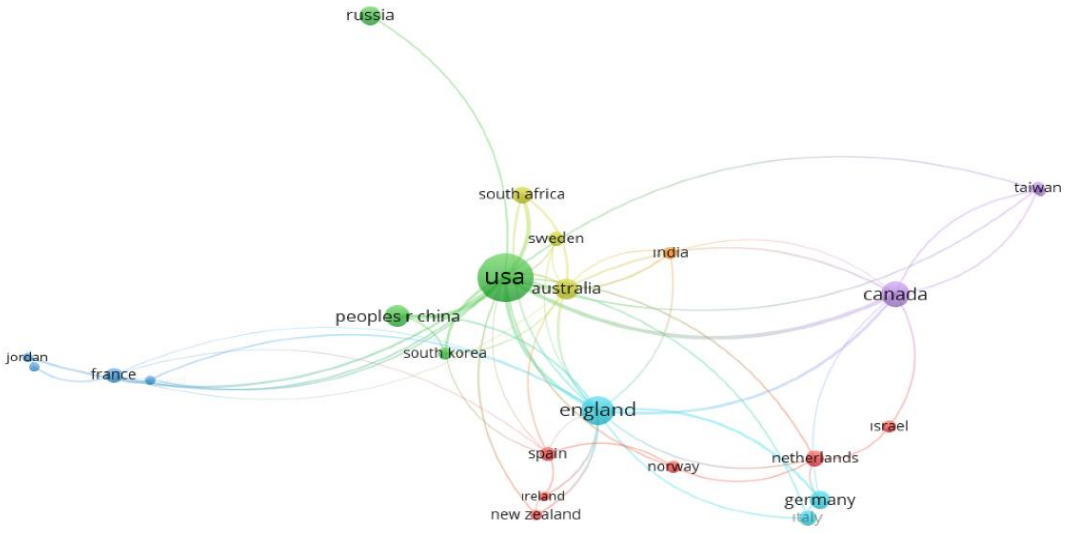
Araştırma alanındaki öne çıkan anahtar kelimeler

Şekil 2'de görüldüğü üzere, elde edilen anahtar kelime ağ analizi bulgularına göre, araştırma alanının temel kavramsal çerçevesini oluşturan ve baskın olan anahtar kelimeler family, depression, siblings, adolescents, youth, pregnancy, violence, qualitative, mental health, well-being, gender, family dynamics, fertility, parents, autism, child, families, COVID-19, qualitative research, quality of life, parenting, social support, adaptation, children and longitudional şeklindedir. Şekilde beş ana küme ve bunların içerisinde ise "parenting," "family," "mental health," "children" ve "adolescence" terimleri ağın merkezi konumlarında yer almakta ve literatürde en yoğun araştırılan tematik alanları temsil etmektedir. Elde edilen ağ yapısı, incelenen tematik alanların hem kavramsal ilişki örüntülerini hem de alt araştırma alanlarındaki uzmanlaşma eğilimlerini sistematik olarak ortaya koymaktadır.

Şekil 3

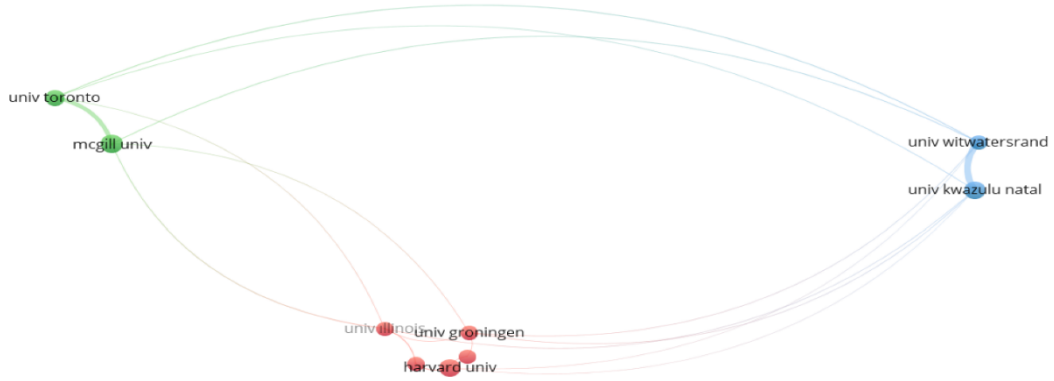
Yayınlara dayalı olarak oluşturulan uluslararası iş birliği ağı

Şekil 3'te, WoS veri tabanından elde edilen yayınlara dayalı olarak oluşturulan uluslararası iş birliği ağı görülmektedir. Elde edilen sonuçlar, ABD'nin en büyük düğüm ile merkezi bir konumda olduğunu göstermektedir. ABD, hem Avrupa (İngiltere, Almanya, Hollanda, Fransa, İtalya, İspanya) hem de Asya (Çin, Güney Kore, Hindistan, Tayvan) ülkeleri ile yoğun iş birlikleri kurmuştur. İngiltere ise İspanya, Almanya, Hollanda ve İtalya ile iş birlikleri dikkat çekmektedir. Kanada, ABD ile yüksek düzeyde iş birliği yapmasının yanında Tayvan ve İsrail ile de bağlantılar kurmuştur. Avustralya, ABD ve İngiltere ile birlikte Asya-Pasifik bölgesinde bağlantılara sahiptir. Çin Halk Cumhuriyeti ve Güney Kore, ABD merkezli iş birliklerinde öne çıkmaktadır. Daha sınırlı olsa da Rusya, Güney Afrika, Hindistan ve Ürdün ağda temsil edilmekte ve küresel iş birliğine katkı sağladığı görülmektedir.

Şekil 4

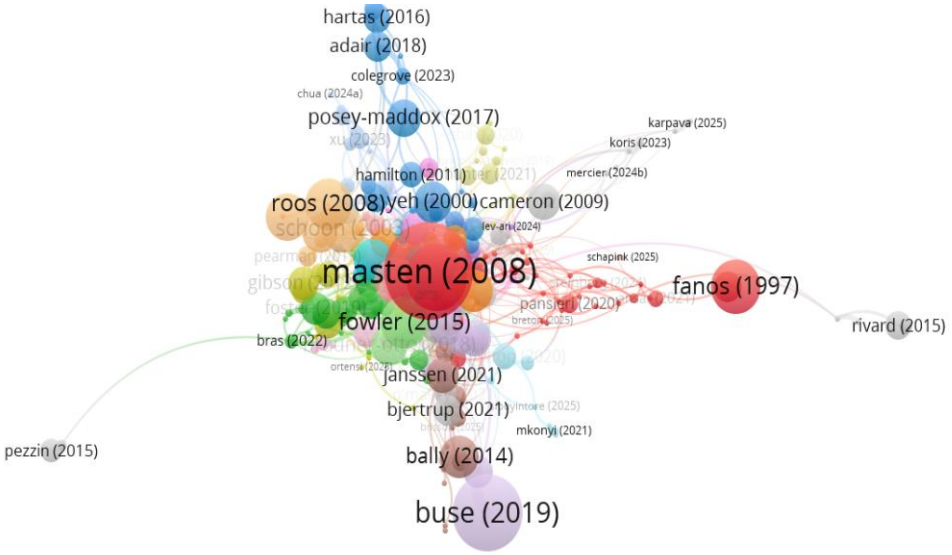
Üniversiteler arası iş birliği ağı

Şekil 4'te sunulmuş olan üniversiteler arası iş birliği ağı analiz sonuçlarına göre, akademik iş birliklerinin hem bölgesel kümelenmeler hem de kıtalar arası ortaklıklar şeklinde iki yönlü bir yapı sergilediği tespit edilmiştir. Bulgular, akademik iş birliklerinin coğrafi yakınlık temelli bölgesel kümelenmeler ve bu bölgelerde yer alan kurumların öncülük ettiği uluslararası ağlar olmak üzere iki temel dinamik etrafında şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 5

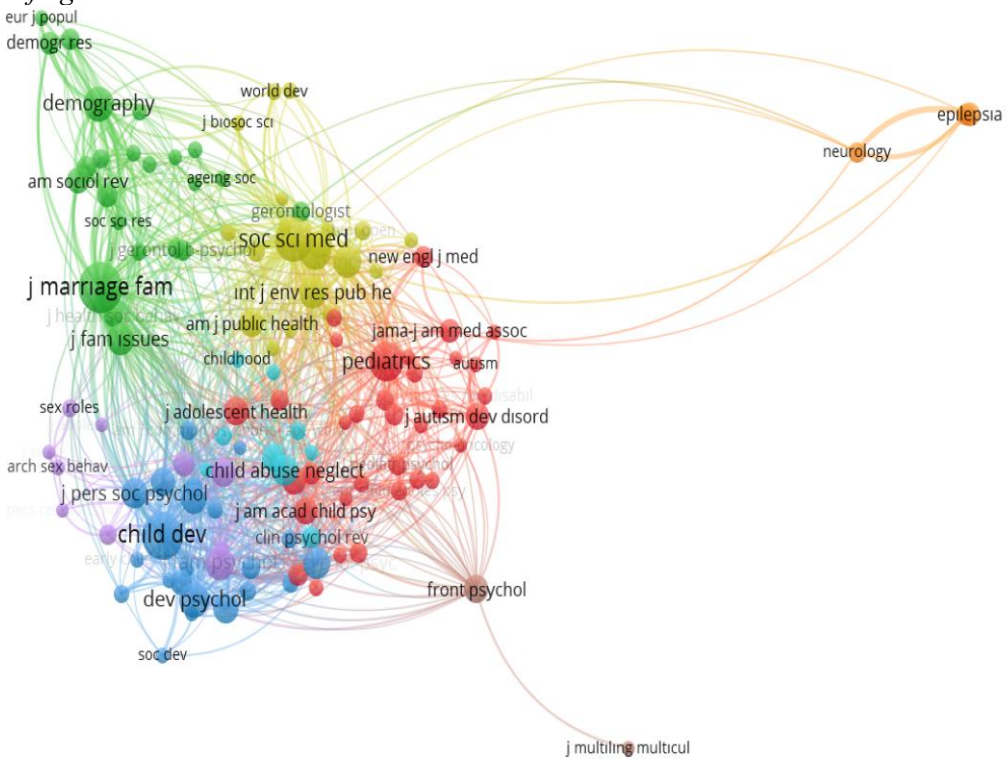
Atıf ilişkilerini gösteren ağ analizi

Şekil 5'te, WoS veritabanında yer alan çalışmaların atıf ilişkilerini gösteren ağ analizi sunulmaktadır. Düğümler literatürdeki belgeleri (yazar–yıl kombinasyonu), bağlantılar ise bu belgeler arasındaki atıf ilişkilerini temsil etmektedir. Düğüm büyüklüğü, çalışmanın aldığı atıf sayısını; renk kümeleri (clusters) ise birbirleriyle daha sık atıf yapan yayın gruplarını göstermektedir. Analiz bulguları, bazı çalışmaların alanın temel referansları haline geldiğini ortaya koymaktadır. Özellikle Masten (2008), geniş bağlantı ağı ve yüksek düğüm büyüklüğü ile literatürde merkezi bir konumda yer almaktadır. Bunu Roos (2008), Fowler (2015), Buse (2019) ve Fanos (1997) gibi önemli çalışmalara ait kümeler takip etmektedir. Bu belgeler, ilgili literatüre hem kendi dönemlerinde önemli katkılar sunmuş hem de sonraki araştırmalar için güçlü bir referans noktası oluşturmuştur. Kümelenme yapıları incelendiğinde, farklı tematik odaklara sahip çalışma gruplarının birbirleriyle ilişkili olduğu görülmektedir. Ayrıca, Fanos (1997) gibi erken dönem referansların günümüzde hâlâ atıf almaya devam ettiği dikkat çekmektedir.

Şekil 6

Dergi eş-atıf ağı

Şekil 6'da WoS veritabanına dayalı olarak oluşturulan dergi eş-atıf ağı görülmektedir. Analiz sonuçları, araştırma alanının disiplinler arası yapısını ortaya koymaktadır. Daha farklı bir ifadeyle literatürdeki araştırmaların psikoloji, sosyoloji, pediatri, halk sağlığı ve nöroloji gibi farklı disiplinlerde yoğunlaştığını ve alanın oldukça çok-disiplinli bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Sosyal bir kurum olarak aile, modern dünyada önemli bir dönüşüm süreci yaşamaktadır. Günümüzde aile yapısı ve dinamikleri giderek daha karmaşık bir hâl almakta, bu durum ise çocukların gelişim süreçlerini doğrudan etkilemektedir (Chuang ve Costigan, 2018). Bu değişim ve dönüşüm sürecinden hareketle, bu çalışma Web of Science (WoS) veri tabanında aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık konularında yayımlanan 1021 çalışmayı bibliyometrik olarak analiz ederek, alandaki psikolojik eğilimleri ve öne çıkan temaları ortaya koymayı amaçlamıştır. Analiz kapsamında araştırmaların hangi ülkelerde yoğunlaştığı, doküman türleri ve araştırma alanlarına göre dağılımları belirlenmiş; en çok atıf alan yazarlar, anahtar kelime ağları, uluslararası ve üniversiteler arası iş birliği yapıları ile yıllara göre atıf ve yayın sayılarındaki değişimler değerlendirilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bibliyometrik veriler, çalışmaların büyük çoğunluğunun ABD (%58.1) merkezli olduğunu ve onu sırasıyla İngiltere, Kanada, Çin ve Avustralya'nın takip ettiğini göstermektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde aile temelinde yapılan bibliyometrik çalışmalarda da benzer sonuçların olduğu görülmektedir. Örneğin, aile iletişimi ve aile ilişkilerinin birlikte ele alındığı bibliyometrik bir çalışmada, ilgili konu üzerinde en çok yayın yapan ülkenin ABD olduğu ve bunun ardından sırayla Avustralya, Kanada ve İngiltere gibi ülkelerin geldiği görülmektedir (Viana ve Teixeira, 2021). Ergen ve ebeveyn ilişkisinin ele alındığı farklı bir bibliyometrik araştırmada da benzer şekilde en çok yayın yapan ülkenin ABD olduğu, bunu ise sırasıyla Birleşik Krallık, Kanada, Avustralya ve Çin'in takip ettiği görülmektedir (Murghayah vd., 2025). Aile psikolojik sağlamlığının (family resilience), çocuklar ve ergenler bağlamındaki ilişkisinin ortaya konmasına yönelik gerçekleştirilen bibliyometrik bir çalışmada ABD, Çin ve Kanada'nın uluslararası araştırma iş birlikleri ve sosyal yapı konusunda lider konumda olduğu görülmektedir (Demircioğlu ve Demir, 2025). Elde edilen bu sonuçlar, WoS veri tabanında yayımlanan çalışmalar temel alındığında, aileye odaklanan bilimsel çalışmaların üretiminde ABD'nin öncü ülke konumunda olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim, yayınlara dayalı olarak oluşturulan uluslararası iş birliği ağı içerisinden elde edilen bulgular da ABD'nin en büyük düğüm ile merkezi bir konumda olduğunu ve hem Avrupa (İngiltere, Almanya, Hollanda, Fransa, İtalya, İspanya) hem de Asya (Çin, Güney Kore, Hindistan, Tayvan) ülkeleri ile yoğun iş birlikleri kurduğu görülmektedir. WoS veri tabanının dergi seçim sürecinde dikkate aldığı editoryal standartlar ve bilimsel etki ölçütleri nedeniyle yüksek kaliteli dergileri kapsadığı varsayımı (Chavarro vd., 2018) dikkate alındığında; ABD'nin aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık konusunda ortaya koyduğu nitelikli çalışmalarla diğer ülkeler için bir örnek teşkil ettiği ve kurduğu iş birlikleriyle zengin bilgi birikimini diğer ülkelere de aktardığı söylenebilir.

Üniversiteler arası iş birliği ağına dayalı olarak elde edilen bibliyometrik veriler, aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık konuları üzerinde çalışan üniversiteler arasındaki iş birliğinde bölgesel yakınlığın önemli bir belirleyici olabileceğine işaret etmektedir. Bu kapsamda, bulgular Kanada'da yer alan University of Toronto ile McGill University ve Güney Afrika'da bulunan University of the Witwatersrand ile University of KwaZulu-Natal arasındaki güçlü iş birliklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca bulgular ABD-Avrupa, Kanada-Güney Afrika, Kanada-ABD ve Kanada-Avrupa merkezli kıtalararası akademik ortaklıkların varlığını da göstermektedir. Ancak söz konusu iş birlikleri bölgesel iş birlikleri ile karşılaştırıldığında oldukça zayıf görünmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde yer alan Harvard Üniversitesi'nin bu ağda merkezi konum üstlendiği dikkat çekmektedir. Bu durum en çok yayın yapan ülke konumundaki ABD'de ülkeler arası iş birliği ağının daha çok üniversiteler üzerinden gerçekleştirildiği şeklinde yorumlanabilir. Bibliyometrik çalışmalarda ortaya çıkan araştırma iş birlikleri bilimsel ve teknolojik çalışmalar açısından önem arz etmektedir. Araştırma iş birlikleri, sıklıkla katılımcı araştırmacıların ya da araştırma gruplarının kalitesini gösteren bir ölçüt olarak kabul edilmektedir. Ayrıca araştırma iş birlikleri gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkeler için bilimsel bilgiye ve ileri düzey teknolojilere erişmenin etkili bir yoludur. Dolayısıyla araştırma iş birlikleri, ekonomik, sosyal ve insani kalkınma göstergeleri açısından alt sınıflarda yer alan ülkelerdeki araştırmacılar için kaliteli işler ortaya koyabilmenin bir aracı olarak değerlendirilebilir (Kim, 2006). Gelişmiş ülkelerdeki ortaklarla iş birliği yapmak, onların uluslararası finansman elde etmelerine, bilim camiasının dikkatini çekmelerine ve önde gelen dergilerde yayın yapmalarına yardımcı olmaktadır (Paasi, 2015). Bu bağlamda, özellikle de az gelişmiş ülkelerdeki araştırmacıların daha nitelikli ürünler ortaya koyabilmek için en çok yayın sayısına sahip olan ABD'deki araştırmacılar ve üniversiteler ile iş birliği ilişkilerinin arttırılması gerektiği söylenebilir.

WoS veri tabanındaki aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık konularına odaklanan yayınlar doküman türlerine göre incelendiğinde, en yüksek oranın makalelere (%84.6) ait olduğu, bunun yanında derleme, erken görünüm ve konferans bildirilerinin de mevcut olduğu görülmektedir. Bu bulgu, alandaki bilimsel bilginin ağırlıklı olarak özgün araştırma makaleleri üzerinden üretildiğine işaret etmektedir. WoS veri tabanında yayımlanan makalelerin titiz bir hakem değerlendirme sürecinden geçtiği dikkate alındığında; bu sonuç konuyla ilgili kaliteli bilimsel üretimin gerçekleştiği şeklinde yorumlanabilir. Atıf ilişkilerini gösteren ağ analizi sonuçları bu düşünceyi destekleyici niteliktedir. Bu bağlamda, atıf ilişkilerini gösteren ağ analizi sonuçlarında dikkat çeken noktalardan biri Fanos'un (1997) erken dönemde gerçekleştirdiği çalışmanın günümüzde hâlâ atıf almaya devam ediyor olmasıdır. Benzer şekilde, Roos (2008) ve Masten (2008) tarafından yürütülen araştırmaların da güncel literatürde sıklıkla atıf aldığı görülmektedir. Bu durum WoS veri tabanında yayımlanan makalelerin uzun yıllar boyunca yapılan araştırmalara temel oluşturacak nitelikte olduğuna işaret etmektedir.

Bibliyometrik veriler araştırma alanlarına göre incelendiğinde, psikoloji (%35.4) ve aile çalışmalarının (%24.9) ön plana çıktığı; bunu halk sağlığı, psikiyatri ve sosyal hizmet alanlarının izlediği görülmektedir. Bu sonuç, aile dinamikleri ve çocuk psikolojik sağlığı konusunun multidisipliner yönünü ortaya koymaktadır. Bu multidisipliner yön, dergi eş-atıf ağı analizinden ortaya çıkan sonuçlarda da gözlemlenmektedir. Dergi eş atıf ağından elde edilen bulgular incelendiğinde; psikoloji, sosyal hizmet, aile vb. gibi farklı odak noktalarına sahip olan dergilerin yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte aile dinamikleri ve çocuk psikolojik sağlığı konusu eğitim bilimleri ile hukuk ve adli bilimler alanlarıyla da ilişkili olabilir. Ailevi özellikler çocuk psikolojik sağlığının önemli bir yönü olan akademik başarı (Şengönül, 2022) ya da okula uyumu (Jiménez vd., 2009) belirleyen bir unsur olabilir. Bunun yanı sıra çocuğun psikolojik sağlığını etkileyen velayet (Augustijn, 2023), ihmal ve istismar (Vanderminden vd., 2019) durumlarında aile dinamiklerinin rolü tartışılabilir.

Yayınların dile göre dağılımı incelendiğinde, İngilizcenin (%92.8) açık bir biçimde baskın konumda olduğu görülmektedir. Alanın uluslararası görünürlüğünün yüksek olduğunu; ancak diğer dillerdeki katkıların oldukça sınırlı kaldığını ortaya koyan bu sonuç geçmiş araştırmalarla paralelik göstermektedir. Bu bağlamda, Vera-Baceta ve diğerleri (2019) tarafından yapılan bir çalışmada WoS veri tabanında yer alan 2018 yılındaki yayınlar dil kapsamı açısından incelenmiş ve İngilizcenin en baskın yayın dili olduğu, bunu İspanyolca, Almanca, Fransızca, Rusça, Portekizce, Çince ve İtalyancanın takip ettiği saptanmıştır. İngilizce yayın sayısının neredeyse üç milyon olduğunun belirlendiği çalışmada yayın dili Türkçe olan çalışmaların sayısının ise 3245 olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde Mongeon ve Paul-Hus (2016) tarafından yapılan bir araştırmada da WoS'ta en baskın yayın dilinin İngilizce olduğu görülmüştür. Ayrıca aynı çalışmada WoS'ta yer alan dergilerin ülkelere göre dağılımı incelendiğinde ilk sırada ABD merkezli, ikinci sırada ise İngiltere merkezli dergilerin yer aldığı belirlenmiştir. Dolayısıyla, WoS veri tabanında yer alan dergilerin çoğunlukla anadili İngilizce olan ülkeler tarafından yayınlanması nedeniyle, İngilizce konuşulmayan ülkeler için bilimsel faaliyetlerin değerlendirilmesi açısından sınırlı imkân tanıdığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu WoS veri tabanında aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık alanında yapılan yayınların (Publications) ve bu yayınlara yapılan atıfların (Citations) yıllara göre dağılımının günümüze doğru ilerledikçe daha da artış göstermesidir. Elde edilen sonuca göre, aile dinamikleri ve çocukların psikolojik sağlığı konusundaki araştırmalar özellikle son 10–15 yılda hızla ivme kazanarak disiplinler arası bir ilgi odağı haline gelmiştir. 2021–2023 dönemi, alanda hem üretkenliğin hem de akademik görünürlüğün en yüksek olduğu dönemdir. Elde edilen bu sonuç, son yıllarda yaşanan toplumsal olaylar bağlamında değerlendirilebilir. Toplumsal yaşam olayları bireylerin psikolojik sağlıklarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu çerçevede, son dönemlerin en belirgin örneklerinden biri COVID-19 salgınıdır (Xie vd., 2022). Tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 pandemisi, bir yandan aile dinamiklerini olumsuz yönde etkilerken (Xu vd., 2024), diğer yandan özellikle de çocuk ve ergenlerde çeşitli ruh sağlığı sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Deng vd., 2023; Ma vd., 2021; Maggu vd., 2023; Racine vd., 2021). Aile temelinde yürütülen araştırmalar, pandeminin aile yapısı ve aile içi ilişkiler üzerindeki olumsuz yansımalarını ortaya koymuştur (Cassinat vd., 2021; Weeland vd., 2021). Diğer taraftan, çocuklar ve ergenler üzerine yapılan araştırmalar hem pandemi sürecinde (Ma vd., 2021; Zhou vd., 2020) hem de pandemi sonrasında (Barbieri vd., 2024; Yang vd., 2025) bu dönemin ruh sağlığı sorunlarıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, çocukluk döneminde ruh sağlığı sorunlarının özellikle son yıllarda artan ciddiyetini ve bu nedenle çocuklukta iyi oluşun temel bileşenlerini anlamaya yönelik araştırmaların önem kazandığını ortaya koymaktadır.

Son olarak kelime ağ analizi sonuçları, araştırma alanının temel kavramsal yapısını "parenting", "family", "mental health", "children" ve "adolescence" kavramlarının oluşturduğunu ortaya koymuştur. Bu kavramlar yüksek frekans değerleriyle ağın merkezinde yer almakta ve literatürde en çok çalışılan temaları temsil etmektedir. Kümeleme analizi bulgularına göre beş ana tema belirlenmiştir. İlk kümede ebeveynlik, çocuk gelişimi, psikososyal risk ve koruyucu faktörler; İkinci kümede aile sistemi ve ergenlik dönemi psikolojik süreçleri; üçüncü kümede ruh sağlığı, cinsiyet, eğitim ve iyi oluş ilişkileri; dördüncü kümede özel gereksinimli çocuklar ve ebeveyn-çocuk etkileşimi; son kümede ise COVID-19 dönemi araştırmaları ve nitel metodolojik yaklaşımların yer aldığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre aile dinamikleri bağlamında yapılan araştırmaların, risk faktörleri (stres, depresyon vb.), koruyucu faktörler (psikolojik sağlamlık, sosyal destek vb.) ve kültürel faktörler (cinsiyet, eğitim vb.) gibi etmenlerin çeşitli metodolojik yöntemler (nicel araştırma, boylamsal çalışmalar vb.) çerçevesinde ele alındığı görülmektedir. Ayrıca, küme içerisinde yer alan tematik alanlarda ergenlere yönelik araştırmaların daha çok risk faktörlerine, çocuklara yönelik çalışmaların ise koruyucu faktörlere odaklanıldığı görülmektedir. Yapılan bir meta-analiz çalışması, ruhsal bozuklukların en

sık ergenlik döneminde ortaya çıktığını ve bu dönemin psikolojik rahatsızlıkların başlangıcı açısından kritik bir evre olduğuna dikkat çekmektedir (Solmi vd., 2022). Bu durum, gelişim özellikleri açısından ergenlik döneminin genellikle sorun yaşama olasılığının arttığı bir dönem olarak ele alınmasıyla ilişkilendirilebilir. Diğer taraftan kelime ağ analizi sonuçları, COVID-19 pandemisinin bu alanlardaki araştırma yönelimlerini önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymaktadır. Magyary (2002), psikoloji alanındaki araştırmaların tarihsel olaylardan etkilenerek biçimlenebileceğini belirtmektedir. Dolayısıyla aile dinamikleri üzerindeki olumsuz etkileriyle (Xu vd., 2024) pandemi sürecinin aile araştırmalarına yönelik eğilimi arttırmış olması olasıdır.

Elde edilen bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık temalı yayınların son yıllarda artma eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, yapılan çalışmaların bölgesel ve kültürel bazda bütün dinamikleri yansıtmak açısından yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Toplulukçu kültür özelliği gösteren ülkelerde (Çin) konuyla ilgili bir araştırma eğilimi var olmakla birlikte, bireyci kültür özellikleri gösteren ülkelerde (ABD, İngiltere gibi) konuyla ilgili araştırmaların daha ön planda olduğu görülmektedir. Ayrıca ülkeler arası araştırma iş birliklerinin sınırlı kaldığı dikkat çekmektedir. Bu durum, bölgesel ve kültürel farklılıkları ortaya koyabilmek açısından ülkeler arası karşılaştırmalı çalışmalar yapılmasına duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, farklı bölgeler ve kültürlerden gelen araştırmacıların kapsamlı ve nitelikli araştırmalar gerçekleştirilmesi amacıyla ülkeler arası iş birliği ve protokollerin oluşturulması önerilebilir. Bu ikili iş birliklerinin özellikle de gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkeler arasında kurulması, gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerdeki araştırmacıların akademik gelişimlerinin desteklenmesi açısından faydalı olabilir. Bu noktada özellikle de önleyici temelde gerçekleştirilecek disiplinler arası çalışmalar, teorik olarak ortaya konulan bilgilerin sahada karşılık bulmasını sağlayarak, aile merkezli politikaların geliştirilmesine ve toplumsal düzeyde uygulamaların teşvik edilmesine katkıda bulunabilir.

Bulgular Türkiye özelinde değerlendirildiğinde; WoS veri tabanındaki yayınlarda Türkiye merkezli çalışmaların ön plana çıkmadığı görülmektedir. Türkiye kültürel olarak ne tam batı (bireyci) ne de doğu (Collective) kültürüne ait bir ülke olarak değerlendirilmektedir. Bunun yerine Türkiye'nin hem bireyci hem de kollektif kültürel özelliklerin bir arada bulunduğu (Çelik ve Bulut, 2019; Sen vd., 2014), bireylerin sosyal bağlarına ve aile içi ilişkilerine öncelik verdiği ve bireysel özerkliğin ilişkisel bağlar içinde değer kazandığı bir "ilişkilere dayalı kültür" (culture of relatedness) yapısına sahip olduğu belirtilmektedir (Kağıtçıbaşı, 2010). Bunun yanı sıra geleneksel olarak erkek egemenliği, kuşaklar arası ve cinsiyete dayalı hiyerarşinin baskın olduğu Türk aile yapısındaki (Boratav-Bolak vd., 2014) ebeveynlik rollerinin son yıllarda değişmeye başladığına ilişkin kanıtlar vardır. Örneğin Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV, 2017) tarafından yapılan bir araştırmada geleneksel anlayıştan farklı olarak babaların çocuklarına karşı sıcak ve yakın davranışlar sergiledikleri, çocuklarıyla birlikte vakit geçirdikleri ve onlarla oyun oynadıkları belirlenmiştir. Ek olarak TÜİK (2024) evlenme ve boşanma istatistikleri Türkiye'de boşanma oranlarının 2021 yılından bu yana hızla arttığını, 2024 yılı itibariyle çocukların %74,4'ünün annenin, %25,6'sının babanın velayetine verildiğini göstermektedir. Türkiye'nin kültürel yapısı ve son yıllarda aile yapısında meydana gelen değişimler dikkate alındığında, Türkiye özelinde aile dinamikleri ve çocukların psikolojik sağlığı konusuna odaklanan nitelikli araştırılmaların yapılması yönünde bir ihtiyaç olduğu açıkça görülmektedir. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2025 yılını "Aile Yılı" olarak ilan etmesi önemli bir adım olarak görülebilir. Ayrıca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile YÖK arasında "Aile Yılı" kapsamında yapılan iş birliği protokolü akademik ve politik açıdan aile ile ilgili daha bütüncül bir duruşun sergilenmesi kapsamında önemlidir. Bu başarılı adımları tamamlayıcı bir unsur olarak, önleyici ve müdahale edici çalışmaların ortaya konması amacıyla Sağlık Bakanlığı bünyesinde aile hekimliği uygulamasının içerisine aile psikolojik danışmanlığı uygulamasının yerleştirilmesi işlevsel olabilir.

Yayın sıralaması ve yayınlara dayalı olarak oluşturulan uluslararası iş birliği ağı açısından Türkiye'de konuyla ilgili daha fazla araştırma yapılmasına ve daha fazla uluslararası iş birliği ağı oluşturulmasına ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaca yönelik olarak, Yükseköğretim Kurumu tarafından aile ve çocuk sağlığı bağlamında akademik girişimlerin arttırılması önerilmektedir. Bu noktada akademisyenlerin araştırmalarını gerçekleştirmelerini kolaylaştıracak maddi destek sistemlerinin geliştirilmesi faydalı olabilir. Maddi destek sistemleri özellikle büyük çaplı araştırmalar gerçekleştirme sürecinde katılımcılara ulaşma, ileri düzey veri analizleri konusunda profesyonel destek alma gibi konularda araştırmacılar için kolaylaştırıcı olabilir. Bunun yanı sıra farklı kurumlar (örn: TÜİK; Aile Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı vb. gibi) tarafından çeşitli anketler uygulanması yoluyla elde edilen verilerin araştırmacıların erişimine açık olabilecek bir sistemde bir araya getirilmesi yayın

sayılarındaki artışa katkı sağlayabilir. Ayrıca, Türkiye'de kapsamı aile çalışmaları olan nitelikli dergi sayılarının artırılması araştırmacılara yayın yapmak açısından bir seçenek oluşturabilir.

Bu araştırmanın birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak bu araştırmada aile dinamikleri ve çocuklarda psikolojik sağlık anahtar kelimeleri temel alınarak genel temalar elde edilmiş ve sonuçlar yorumlanmıştır. Bu açıdan sonraki araştırmalarda daha farklı değişkenler ile (aile iklimi, aile doyumu vb.) aile çalışmalarındaki eğilim daha bütüncül bir şekilde ele alınabilir. İkinci olarak bu bibliyometrik analiz çalışması sadece WoS veri tabanında yer alan çalışmalarla sınırlıdır. Gelecekte Scopus veri tabanı kullanılarak benzer bir çalışmanın yapılması, araştırma eğilimlerinin daha iyi anlaşılması açısından yararlı olabilir. Ayrıca bu araştırmada WoS veri tabanından elde edilen verilerin analizinde VOSviewer 1.6.19 kullanılmıştır. Daha farklı analiz programlarının entegresyonu ile daha derinlemesine sonuçlar elde edilebilir ve elde edilen sonuçlar daha sistematik olarak sunulabilir. Bir diğer sınırlılık ise araştırmada elde edilen bulguların çalışmaların içeriği ve etkisinin göz ardı edilerek ağırlıklı olarak nicel verilere dayanarak sunulmasıdır.

Yazar Katkıları : Her araştırmacı çalışmaya eşit düzeyde katkıda bulunmuştur.

Etik Kurul Bilgisi :Yapılan bu çalışmada bibliyometrik analiz yöntemine dayalı olarak gerçekleştirildiğinden etik kurul izni alınması gerekmemektedir.

Çıkar Çatışması : Çalışmada yazarlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Veri Erişilebilirliği : Araştırmada elde edilen veriler ulaşılabilirdir.

Kaynaklar

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) (2017). *Türkiye'de ilgili babalık ve belirleyicileri*. https://ilkisbabalik.acev.org/wp-content/uploads/2017/06/ilgilibabalikyoneticiozeti.08.06.17.web_.pdf adresinden 30.10.2025 tarihinde erişilmiştir.

Agnafors, S., Barmark, M. & Sydsjö, G. (2021). Mental health and academic performance: A study on selection and causation effects from childhood to early adulthood. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 56*(5), 857-866. https://doi.org/10.1007/s00127-020-01934-5

Augustijn, L. (2023). Joint physical custody, parent–child relationships, and children's psychosomatic problems. *Journal of Public Health, 31*(5), 755-764. https://doi.org/10.1007/s10389-021-01583-1

Barbieri, V., Piccoliori, G., Engl, A., & Wiedermann, C. J. (2024). Parental mental health, gender, and lifestyle effects on post-pandemic child and adolescent psychosocial problems: A cross-sectional survey in Northern Italy. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 21*(7), article 933. https://doi.org/10.3390/ijerph21070933

Bellis, M. A., Hughes, K., Jones, A., Perkins, C. & McHale, P. (2013). Childhood happiness and violence: a retrospective study of their impacts on adult well-being. *BMJ Open, 3*(9), article e003427. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2013-003427

Bhattarai, N., & Bhattarai, P (2025). Family dynamics and student wellbeing: A quantitative study. *International Research Journal of MMC, 6*(1), 68–84. https://doi.org/10.3126/irjmmc.v6i1.77486

Boratav-Bolak, H., Fişek, G. O., & Ziya, H. E. (2014). Unpacking masculinities in the context of social change: Internal complexities of the identities of married men in Turkey. *Men and Masculinities, 17*(3), 299–324. https://doi.org/10.1177/1097184X14539511

Brown, S. L. (2004). Family structure and child well-being: The significance of parental cohabitation. *Journal of Marriage and Family, 66*(2), 351-367. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2004.00025.x

Cárdenas, D., Lattimore, F., Steinberg, D., & Reynolds, K. J. (2022). Youth well-being predicts later academic success. *Scientific Reports, 12*, article 2134. https://doi.org/10.1038/s41598-022-05780-0

Cassinat, J. R., Whiteman, S. D., Serang, S., Dotterer, A. M., Mustillo, S. A., Maggs, J. L., & Kelly, B. C. (2021). Changes in family chaos and family relationships during the COVID-19 pandemic: Evidence

from a longitudinal study. *Developmental Psychology, 57*(10), 1597–1610. https://doi.org/10.1037/dev0001217

Chavarro, D., Ràfols, I., & Tang, P. (2018). To what extent is inclusion in the Web of Science an indicator of journal 'quality'? *Research Evaluation, 27*(2), 106-118. https://doi.org/10.1093/reseval/rvy001

Chuang, S.S., & Costigan, C.L. (2018). Current perspectives on family dynamics and relationships: The intersection of culture and immigration. In Chuang, S., Costigan, C. (Eds) *Parental roles and relationships in immigrant families. Advances in immigrant family research* (pp. 1-8). Cham: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-71399-1_1

Currie, J. & Spatz Widom, C. (2010). Long-term consequences of child abuse and neglect on adult economic well-being. *Child Maltreatment, 15*(2), 111-120. https://doi.org/10.1177/1077559509355316

Çelik, H., & Bulut, O. (2019). Examining Turkish adults' recalled experiences of their father's presence. *Journal of Family Issues, 40*(9), 1224–1251. https://doi.org/10.1177/0192513X19835879

De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and citation analysis: From the science citation index to cybermetrics*. Scarecrow Press. https://doi.org/10.1002/asi.21181

Delvecchio, E., Germani, A., Raspa, V., Lis, A., & Mazzeschi, C. (2020). Parenting styles and child's well-being: The mediating role of the perceived parental stress. *Europe's Journal of Psychology, 16*(3), 514-531. https://doi.org/10.5964/ejop.v16i3.2013

Demircioğlu, H., & Demir, E. (2025). Performance analysis and science mapping of family resilience research in the context of children and adolescents: A bibliometric study. *Journal of Pediatric Nursing, 80*, 100-107. https://doi.org/10.1016/j.pedn.2024.11.014

Deng, J., Zhou, F., Hou, W., Heybati, K., Lohit, S., Abbas, U., ... & Heybati, S. (2023). Prevalence of mental health symptoms in children and adolescents during the COVID-19 pandemic: A meta-analysis. *Annals of the New York Academy of Sciences, 1520*(1), 53-73. https://doi.org/10.1111/nyas.14947

Dinisman, T., Andresen, S., Montserrat, C., Strózik, D., & Strózik, T. (2017). Family structure and family relationship from the child well-being perspective: Findings from comparative analysis. *Children and Youth Services Review, 80*, 105-115. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.06.064

Dirks, M. A., Persram, R., Recchia, H. E., & Howe, N. (2015). Sibling relationships as sources of risk and resilience in the development and maintenance of internalizing and externalizing problems during childhood and adolescence. *Clinical Psychology Review, 42*, 145-155. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2015.07.003

Fang, Y., Veenhoven, R., & Burger, M. J. (2025). Happiness and productivity: a research synthesis using an online findings archive. *Management Review Quarterly, early view*. https://doi.org/10.1007/s11301-025-00492-x

Gazzaz, Z. J., Butt, N. S., Zubairi, N. A., & Malik, A. A. (2020). Scientometric evaluation of research productivity on diabetes from the Kingdom of Saudi Arabia over the last two decades (2000–2019). *Journal of Diabetes Research, 2020*, article 1514282. https://doi.org/10.1155/2020/1514282

Grüning Parache, L., Vogel, M., Meigen, C., Kiess, W., & Poulain, T. (2024). Family structure, socioeconomic status, and mental health in childhood. *European Child & Adolescent Psychiatry, 33*(7), 2377-2386. https://doi.org/10.1007/s00787-023-02329-y

Härkönen, J., Bernardi, F., & Boertien, D. (2017). Family dynamics and child outcomes: An overview of research and open questions. *European Journal of Population, 33*(2), 163-184. https://doi.org/10.1007/s10680-017-9424-6

Hess, S. (2022). Effects of inter-parental conflict on children's social well-being and the mediation role of parenting behavior. *Applied Research in Quality of Life, 17*(4), 2059-2085. https://doi.org/10.1007/s11482-021-10022-y

Hu, H., Wu, T., Wang, S., Chen, P., Zhang, J., & Zhao, X. (2021). Association between family structure and anxiety disorder among pre-schoolers: a cross-sectional study in urban Chongqing, China. *Frontiers in Psychiatry, 12*, 626377. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2021.626377

Jabbari, B., Schoo, C., & Rouster, A. S. (2023). *Family dynamics.* In StatPearls [Internet]. StatPearls Publishing. Retrieved from https://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/books/NBK560487/ in 19.09.2025.

Jarvis, J. A., Gibby, A. L., Dufur, M. J., & Pribesh, S. (2020). Family structure and child well-being in a non-western context: The role of parent–child relations and parental conflict in South Korea. *Population Research and Policy Review, 39*(3), 439-464. https://doi.org/10.1007/s11113-020-09586-8

Jensen, T. M., & Sanner, C. (2021). A scoping review of research on well-being across diverse family structures: Rethinking approaches for understanding contemporary families. *Journal of Family Theory & Review, 13*(4), 463-495. https://doi.org/10.1111/jftr.12437

Jiménez, L., Dekovic, M., & Hidalgo, V. (2009). Adjustment of school-aged children and adolescents growing up in at-risk families: Relationships between family variables and individual, relational and school adjustment. *Children and Youth Services Review, 31*(6), 654-661. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2008.12.007

Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi: Kültürel psikoloji*. Koç Üniversitesi Yayınları.

Kim, K. W. (2006). Measuring international research collaboration of peripheral countries: Taking the context into consideration. *Scientometrics, 66*, 231–240. https://doi.org/10.1007/s11192-006-0017-0

Kocayörük, E., Altıntas, E., & İçbay, M.A. (2015). The perceived parental support, autonomous-self and well-being of adolescents: A cluster-analysis approach. *Journal of Child and Family Studies, 24*, 1819–1828. https://doi.org/10.1007/s10826-014-9985-5

Laukkanen, M., Hakko, H., Riipinen, P., & Riala, K. (2016). Does family structure play a role in depression in adolescents admitted to psychiatric inpatient care? *Child Psychiatry & Human Development, 47*(6), 918-924. https://doi.org/10.1007/s10578-015-0622-3

Ma, L., Mazidi, M., Li, K., Li, Y., Chen, S., Kirwan, R., ... & Wang, Y. (2021). Prevalence of mental health problems among children and adolescents during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Affective Disorders, 293*, 78-89. https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.06.021

Madigan, S., Racine, N., Vaillancourt, T., Korczak, D. J., Hewitt, J. M., Pador, P., ... & Neville, R. D. (2023). Changes in depression and anxiety among children and adolescents from before to during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 177*(6), 567-581. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2023.0846

Maggu, G., Verma, V., Chaudhury, S., & Indla, V. (2023). Epidemic of depression and anxiety in child and adolescent population during COVID-19 pandemic: A systematic review and meta analysis of the prevalence of depression and anxiety. *Indian Journal of Psychiatry, 65*(3), 299-309. https://doi: 10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_700_217

Magyary, D. (2002). Positive mental health: A turn of the century perspective. *Issues in Mental Health Nursing, 23*(4), 331–349. https://doi:10.1080/01612840290052550

Mongeon, P., & Paul-Hus, A. (2016). The journal coverage of Web of Science and Scopus: A comparative analysis. *Scientometrics 106*, 213–228. https://doi.org/10.1007/s11192-015-1765-5

Murghayah, S. K. M. H., Ismail, S., Abd Majid, M., & Choirin, M. (2025). Bibliometric analysis on parent-adolescent communication. *Semarak International Journal of Islamic Studies and Culture, 5*(1), 25-53 https://doi.org/10.37934/sijisc.5.1.2553b

Newland, L. A. (2014). Supportive family contexts: Promoting child well-being and resilience. *Early Child Development and Care, 184*(9-10), 1336-1346. https://doi.org/10.1080/03004430.2013.875543

Newland, L. A. (2015). Family well-being, parenting, and child well-being: Pathways to healthy adjustment. *Clinical Psychologist, 19*(1), 3-14. https://doi.org/10.1111/cp.12059

Otto, C., Reiss, F., Voss, C., Wüstner, A., Meyrose, A. K., Hölling, H., & Ravens-Sieberer, U. (2021). Mental health and well-being from childhood to adulthood: design, methods and results of the 11-year follow-up of the BELLA study. *European Child & Adolescent Psychiatry, 30*(10), 1559-1577. https://doi.org/10.1007/s00787-020-01630-4

Pannilage, U. (2017). Impact of family on childrens wellbeing. *Journal of Sociology and Social Work, 5*(7), 149-158. https://doi.org/10.15640/jssw.v5n1a15

Parvin, M. R., Johra, F. T., Akter, F., Wahiduzzaman, M., Akter, K., Das, M., ... & Rony, M. K. K. (2024). The long-term effects of childhood circumstances on older individuals: A systematic review. *Aging Medicine, 7*(2), 239-251. https://doi.org/10.1002/agm2.12299

Perales, F., Johnson, S. E., Baxter, J., Lawrence, D., & Zubrick, S. R. (2017). Family structure and childhood mental disorders: new findings from Australia. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 52*(4), 423-433. https://doi.org/10.1007/s00127-016-1328-y

Plamondon, A., Bouchard, G., & Lachance-Grzela, M. (2018). Family dynamics and young adults' well-being: the mediating role of sibling bullying. *Journal of Interpersonal Violence, 36*(9-10), NP5362-NP5384. https://doi.org/10.1177/0886260518800313

Ploszaj, A., Celinska-Janowicz, D., & Olechnicka, A. (2018, September). Core-periphery relations in international research collaboration. In R. Costas, T. Franssen y A. Yegros-Yegros (Eds.), *Proceedings of the 23rd ınternational conference on science and technology ındicators* (pp. 1322-1327).

Pollard, E. L. & Lee, P. D. (2003). Child well-being: A systematic review of the literature. *Social Indicators Research, 61*(1), 59-78. https://doi.org/10.1023/A:1021284215801

Racine, N., McArthur, B. A., Cooke, J. E., Eirich, R., Zhu, J., & Madigan, S. (2021). Global prevalence of depressive and anxiety symptoms in children and adolescents during COVID-19: A meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 175*(11), 1142-1150. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2021.2482

Ryff, C. D., Radler, B. T., & Friedman, E. M. (2015) Persistent psychological well-being predicts improved self-rated health over 9–10 years: Longitudinal evidence from MIDUS. *Health Psychology Open, 2*(2). https://doi:10.1177/2055102915601582

Sadeeq, N., & Aatiq, S. (2024). The role of family dynamics in child development. *Context of Language Review, 1*(1), 29-42.

Schweitzer, S., & Sonnentag, T. L. (2024). Role of the sibling relationship to reduce the negative impact of adverse childhood experiences (ACEs) on wellbeing in adulthood. *The Journal of Genetic Psychology, 185*(4), 256-271. https://doi.org/10.1080/00221325.2023.2284900

Sen, H., Yavuc-Muren, M., & Yagmurlu, B. (2014). Parenting: The Turkish context. In H. Selin (Eds.), *Parenting across cultures: Childrearing, motherhood and fatherhood in non-western cultures* (pp. 175–192). NY: Springer.

Sengonul, T. (2022). A review of the relationship between parental ınvolvement and children's academic achievement and the role of family socioeconomic status in this relationship. *Pegem Journal of Education and Instruction, 12*(2), 32-57. https://doi: 10.47750/pegegog.12.02.04

Solmi, M., Radua, J., Olivola, M., Croce, E., Soardo, L., et al. (2022). Age at onset of mental disorders worldwide: Large-scale meta-analysis of 192 epidemiological studies. *Molecular Psychiatry, 27*(1), 281–295. https://doi.org/10.1038/s41380-021-01161-7.

Spoelma, M. J., Sicouri, G. L., Francis, D. A., Songco, A. D., Daniel, E. K., & Hudson, J. L. (2023). Estimated prevalence of depressive disorders in children from 2004 to 2019: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 177*(10), 1017-1027. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2023.3221

Statham, J. & Chase, E. (2010). *Childhood wellbeing: A brief overview*. Loughborough: Childhood Wellbeing Research Centre.

TÜİK (2024). *Evlenme ve boşanma istatistikleri.* https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2024-54194#:~:text=Bin%20n%C3%BCfus%20ba%C5%9F%C4%B1na%20d%C3%BC%C5%9Fen%20evlenme,binde%206%2C65%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti.&text=Bo%C5%9Fanan%20%C3%A7iftlerin%20say%C4%B1s%C4%B1%202023%20y%C4%B1l%C4%B1nda,binde%202%2C19%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti adresinden 30.10.2025 tarihinde erişilmiştir.

Türk Dil Kurumu (TDK, 2025). *Güncel Türkçe sözlük*. https://sozluk.gov.tr/ adresinden 19.09.2025 tarihinde erişilmiştir.

Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2017). Citation-based clustering of publications using CitNetExplorer and VOSviewer. *Scientometrics, 111*(2), 1053–1070. https://doi.org/10.1007/s11192-017-2300-7

Vanderminden, J., Hamby, S., David-Ferdon, C., Kacha-Ochana, A., Merrick, M., Simon, T. R., ... & Turner, H. (2019). Rates of neglect in a national sample: Child and family characteristics and psychological impact. *Child Abuse & Neglect, 88*, 256-265. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.11.014

Vera-Baceta, MA., Thelwall, M. & Kousha, K. (2019). Web of Science and Scopus language coverage. *Scientometrics 121*, 1803–1813. https://doi.org/10.1007/s11192-019-03264-z

Viana, L. S., & Teixeira, K. M. D. (2021). Family communication and family relations: A bibliometric and network analysis. *World Journal of Research and Review, 12*(4), 10-17.

Villegas, A. (2013). The influence of technology on family dynamics. *Proceedings of the New York State Communication Association, 2012*, article 10. https://docs.rwu.edu/nyscaproceedings/vol2012/iss1/10 adresinden 3.11.2025 tarihinde erişilmiştir.

Wang, S., Chen, L., Ran, H., Che, Y., Fang, D., Sun, H., ... & Xiao, Y. (2022). Depression and anxiety among children and adolescents pre and post COVID-19: A comparative meta-analysis. *Frontiers in Psychiatry, 13*, 917552. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2022.917552

Weeland, J., Keijsers, L., & Branje, S. (2021). Introduction to the special issue: Parenting and family dynamics in times of the COVID-19 pandemic. *Developmental Psychology, 57*(10), 1559–1562. https://doi.org/10.1037/dev0001252

World Health Organization (2025). *Mental health*. https://www.who.int/data/gho/data/themes/theme-details/GHO/mental-health adresinden 19.09.2025 tarihinde erişilmiştir.

Xie, Y., Xu, E., & Al-Aly, Z. (2022). Risks of mental health outcomes in people with COVID-19: Cohort study. *BMJ (Clinical research ed.), 376*, article e068993. https://doi.org/10.1136/bmj-2021-068993

Xu, J., Yue, J., Zhang, T., Wang, Z., Shi, L., Lu, L., & Zhao, X. (2024). Association of systemic family dynamics and well-being during the COVID-19 outbreak: A cross-sectional survey. *Journal of Family Issues, 45*(1), 124-143. https://doi.org/10.1177/0192513X221150985

Yang, X. J., Zhang, L. B., Wang, L. L., Deng, H., Li, Y. L., Zhao, R. J., ... & Zhou, S. J. (2025). Status and risk factors for depression, anxiety, and insomnia symptoms among adolescents in the post-pandemic era. *BMC Public Health, 25*, article 471. https://doi.org/10.1186/s12889-025-21650-6

Zhou, S. J., Zhang, L. G., Wang, L. L., Guo, Z. C., Wang, J. Q., Chen, J. C., ... & Chen, J. X. (2020). Prevalence and socio-demographic correlates of psychological health problems in Chinese adolescents during the outbreak of COVID-19. *European Child & Adolescent Psychiatry, 29*(6), 749-758. https://doi.org/10.1007/s00787-020-01541-4

ISSN: 2147 - 1037

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

http://kefad.ahievran.edu.tr

Family Dynamics and Children's Psychological Health: A Bibliometric Review

Ahmet Çağlar ÖZDOĞAN[1] **Esra ASİCİ**[2]

MANUSCRIPT INFORMATION

DOI: 10.29299/kefad.1838425

Submission Date: 08.12.2025
Revision Date: 24.08.2026
Acceptance Date: 09.11.2026

ABSTRACT

In recent years, the increasing prevalence of mental health problems among children has become a major societal concern. Family structure and the quality of family relationships are key factors influencing children's psychological well-being. The growing body of research on the relationship between family dynamics and children's psychological health highlights the need to examine research trends, collaborations, and gaps using bibliometric methods. Accordingly, this study aimed to identify scientific trends and current research orientations in this field through a bibliometric analysis. A total of 1,021 publications indexed in the Web of Science (WoS) database on family dynamics and children's psychological health were analyzed. The findings showed that the United States accounted for the largest share of publications (58.1%), while psychology and family studies were prominent research areas. English was the predominant publication language (92.8%). Time-series and network analyses revealed a marked increase in publication and citation activity, particularly after 2020. Keywords such as parenting, family, mental health, children, and adolescence occupied central positions in the research network. Overall, the findings highlight the interdisciplinary nature of this field and the growing scientific interest in the relationship between family dynamics and children's psychological health.

Keywords: Family Dynamics, Psychological Health, Children, Bibliometric analysis

Citation: Özdoğan, A.Ç., & Asici, E. (2026). Family dynamics and children's psychological health: A bibliometric review, *Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty, 27*(*Special Issue on Family*),27-60, 10.29299/kefad.1838425

Introduction

The World Health Organization (WHO, 2025) defines mental health as "*a state of well-being in which an individual realizes their own abilities, can cope with the normal stresses of life, can work productively, and is able to make a contribution to their community*". This state of well-being is a dynamic construct that is strengthened through the achievement of individual and societal goals, and it is assessed not only through objective indicators such as household income, educational opportunities, and health status, but also through subjective indicators such as happiness, perceived quality of life, and life satisfaction (Statham & Chase, 2010). Well-being, which can be addressed through physical, psychological, cognitive, social, and economic dimensions (Pollard & Lee, 2003), can be regarded as key to a healthy (Ryff et al., 2015), productive (Fang, Veenhoven, & Burger, 2025), and successful (Agnafors et al., 2021; Cárdenas et al., 2022) life when present at high levels.

Well-being in adulthood is closely related to experiences during childhood (Bellis et al., 2013). Adverse experiences during childhood continue to affect individuals in various ways throughout later life. Early adverse experiences create lasting effects on individuals' physical health, increasing susceptibility to chronic illness and weakening the immune system. Similarly, they negatively affect mental health, leading to depression, anxiety, and substance use disorders, and negatively affect cognitive functioning, leading to memory problems and cognitive decline. In addition, these experiences also affect social relationships, producing adverse outcomes for individuals' trust, emotional regulation, and characteristics such as social isolation in later life. It

Author[1] : Ahmet Çağlar Özdoğan, Associate Professor, İzmir Democracy University, Turkey, caglarozdogan@gmail.com, 0000-0003-1406-4155
Author[2] : Esra Asıcı, Associate Professor, İzmir Democracy University, Turkey,esraasici01@gmail.com, 0000-0003-0872-9042

can therefore be said that childhood living conditions have lasting effects on individuals' health and well-being in subsequent developmental periods (Parvin et al., 2024). Indeed, the results of a longitudinal study conducted in Germany show that mental health problems during childhood and adolescence predict adverse health outcomes 6 and 11 years later (Otto et al., 2021). Moreover, individuals with a history of childhood abuse or neglect are reported to have lower levels of education, employment, earnings, and wealth in adulthood (Currie & Widom, 2010).

Given the long-term positive effects it produces, supporting children's mental health and well-being appears to be important for enhancing societal welfare. However, a notable increase has been observed in recent years in the prevalence of mental health problems among children and adolescents. For example, a meta-analysis examining the prevalence of depressive disorders in childhood, based on studies published between 2004 and 2019, reported that depression was not a common problem among children (Spoelma et al., 2023); however, with the COVID-19 pandemic, depression has been identified as an increasingly common mental health problem among children and adolescents (Madigan et al., 2023). Racine and colleagues (2021) reported the global prevalence of depression among children and adolescents during the pandemic period as 25.2%, emphasizing that this rate is approximately twice as high as it was before the pandemic. In other meta-analyses conducted during the pandemic period, the prevalence of depression has been found to range between 27% and 31% (Deng et al., 2023; Ma et al., 2021; Maggu et al., 2023). During the pandemic, a marked increase was observed not only in depression but also in the prevalence of anxiety symptoms compared to the pre-pandemic period (Wang et al., 2022). Various meta-analyses have reported the prevalence of anxiety among children and adolescents during the pandemic period as 20.5% (Racine et al., 2021), 25% (Maggu et al., 2023), 26% (Ma et al., 2021), and 31% (Deng et al., 2023). Because mental health problems in childhood have increasingly reached concerning levels, understanding the core components of well-being in childhood has become an increasingly important area of research in recent years.

Children's well-being is fundamentally built upon family well-being (Newland, 2015). The family is defined as "*the smallest unit within society formed by relationships based on marriage and blood ties among husband, wife, children, and siblings*" (Turkish Language Association [TDK], 2025). Functioning as the basic building block of society, families play an important role in raising future generations. Families assume responsibilities such as meeting children's physical needs, providing economic support, transmitting social and cultural values, and facilitating children's socialization process (Pannilage, 2017). Family dynamics play a critical role in the process of fulfilling these responsibilities.

The concept of family dynamics refers to how interactions, roles, and relationships among family members are shaped, as well as the various factors that influence these processes (Jabbari et al., 2023). These dynamics, which carry characteristics unique to each family (Bhattarai & Bhattarai, 2025), encompass many issues such as parenting styles, family structure, communication patterns among family members, and sibling relationships (Sadeeq & Aatiq, 2024). Family dynamics are among the fundamental elements that either support a sense of trust or increase stress levels in individuals' relationships (Jabbari et al., 2023). Close relationships among family members, parenting practices, communication styles, socioeconomic conditions, and cultural environments can produce both functional and dysfunctional outcomes for a child's overall development and well-being (Sadeeq & Aatiq, 2024).

While functional family dynamics support individuals' healthy development, dysfunctional dynamics can lead to various problems in self-perception, interpersonal relationships, and behavioral patterns (Bhattarai & Bhattarai, 2025). In this context, in a study examining the family's influence on children's well-being, Pannilage (2017) lists the familial factors affecting children's well-being as (a) family disharmony arising from various socioeconomic causes, (b) lack of love, attention, and affection from parents, (c) exposure to domestic violence, (d) social discrimination, and (e) family income level.

An important dimension of family dynamics is communication and interaction among family members. In this context, the parent-child relationship, the communication style between parents, and sibling relationships have significant effects on children's developmental processes and mental health. Parents' attitudes and behaviors during the child-rearing process (Delvecchio et al., 2020), the support they provide to the child (Kocayörük et al., 2015), and the quality of the relationship between parent and child (Jarvis et al., 2020) play a determining role in the child's well-being. As family well-being increases, positive interaction between parents and children is also strengthened, contributing to a higher level of well-being in the child (Newland, 2014). On the other

hand, conflicts between parents (Jarvis et al., 2020) lead to a decrease in emotional warmth and positive communication among parents, and this situation is associated with an increase in peer problems and a decrease in prosocial behaviors among children (Hess, 2022). Sibling relationships, which can involve both positive emotional bonds and destructive conflicts, can have both risky and protective functions in children's emotional and behavioral development (Dirks et al., 2015). As a risk factor, experiencing sibling bullying is associated with a decrease in self-efficacy, self-esteem, and life satisfaction, as well as the development of internalized problem behaviors (Plamondon et al., 2021). Nevertheless, even when conflict levels are high, strong emotional warmth between siblings can mitigate the adverse effects of negative childhood experiences on well-being in adulthood (Schweitzer & Sonnentag, 2024).

Family structure, another important dimension of family dynamics (Brown, 2004; Dinisman et al., 2017), also emerges as one of the fundamental factors determining children's well-being. While children living with their biological parents are less likely to exhibit behavioral problems (Jarvis et al., 2020), children from single-parent and stepfamilies often display an adverse developmental profile. In this context, Grüning Parache and colleagues (2024) found in their research that children from single-parent families experienced more behavioral difficulties and had lower quality of life. Other studies have also drawn attention to the fact that mental health disorders such as depression (Laukkanen et al., 2016; Perales et al., 2017) and anxiety (Perales et al., 2017) are more commonly observed among adolescents with a single-parent family background. In addition, children from stepfamilies are more likely to experience behavioral difficulties, a more negative relationship with their parent (Parache et al., 2024), and mental health disorders (Perales et al., 2017). Furthermore, the literature also includes findings indicating that preschool-aged children from multigenerational households face a higher risk of developing anxiety disorders (Hu et al., 2021).

In recent years, understanding of the family's role in the child-rearing process has undergone significant change, driven primarily by modernization and various other factors (Pannilage, 2017). Media tools have influenced family relationships by affecting the way family members socialize (Villegas, 2013). Increases in divorce and separation rates, along with the rise of single-parent families, cohabitation, and stepfamily formations, have brought about significant changes in family structure in recent years (Härkönen et al., 2017). In particular, the COVID-19 pandemic, which affected the entire world, created adverse effects on family dynamics (Xu et al., 2024). Due to the diversification of family structures, examining the relationships between family structure and well-being has gained even greater importance (Jensen & Sanner, 2021). In this context, the aim of the study is to analyze, using a bibliometric method, research focusing on the relationships between family dynamics and children's psychological health, in order to reveal trends and gaps in the literature. This approach aims to better understand the role of different family structures and intra-family processes in children's well-being and to provide guiding information for future research. Accordingly, the problem statement of the research has been expressed as follows: "What is the distribution of studies in the Web of Science database themed 'family dynamics and psychological health in children' according to countries, document types, research areas, publication language, keywords, publication years, institutions, collaborations, and citation relationships?"

Method

Design

This study is based on the bibliometric analysis method, which aims to obtain detailed statistical data and content information on a given topic. Bibliometric analysis is defined as the quantitative examination, as part of research evaluation methodology, of publications produced by individuals or institutions in a particular field and of the relationships among these publications (De Bellis, 2009). Through this method, publications and citations within a scientific field are evaluated numerically, enabling the measurement of progress in the field, the identification of conceptual relationships and network maps, and the interpretation of current trends. One of the most suitable sources for bibliometric studies is considered to be the Web of Science (WoS) database, owing to its comprehensive data content (Gazzaz et al., 2020). Accordingly, the data for this study were obtained from the WoS database on September 9, 2025.

Study Group

The data used in this study were obtained from the Web of Science (WoS) database as part of the bibliometric analysis. The data collection process was conducted on September 9, 2025. In this context,

scientific publications indexed in the WoS database addressing the themes of family dynamics and children's psychological health were examined to establish the dataset for the bibliometric analysis.

Procedure

The data obtained from the Web of Science (WoS) database were examined using bibliometric analysis methods. Microsoft Excel was employed to organize, classify, and perform quantitative analyses of the collected data. VOSviewer (Version 1.6.15) software was used to construct and visualize bibliometric networks and analyze the relationships among the identified research elements.

Data Collection Tools

This study was conducted using the bibliometric analysis method. The research data were obtained from scientific publications indexed in the Web of Science (WoS) database. In this context, publications addressing the themes of family dynamics and children's psychological health were examined to establish the dataset for bibliometric analysis.

Data Analysis

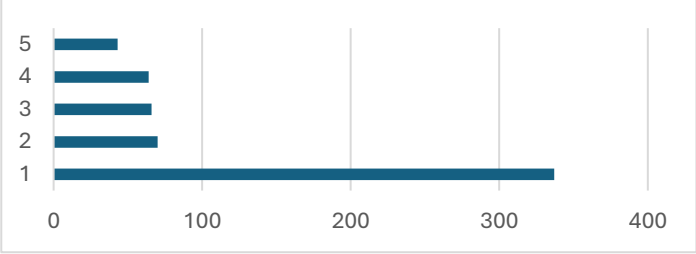
Studies containing the phrase "Family Dynamics and Psychological Health in Children" were searched in the WoS database, and a total of 1021 publications were identified within this scope. No restrictions were applied regarding document type or publication year during the search, and all retrieved studies were coded and transferred into a computer-based environment. Microsoft Excel and VOSviewer (Version 1.6.15) software were used to analyze the data obtained. VOSviewer was used to construct and visualize bibliometric network maps, in which each term (e.g., keyword, country, institution, author) is represented by a circle. The size of the circles reflects the frequency of use of the terms, while the distance between them and the thickness of the connecting lines reflect the strength of the relationships. In addition, different clusters were distinguished by color (Van Eck & Waltman, 2017).

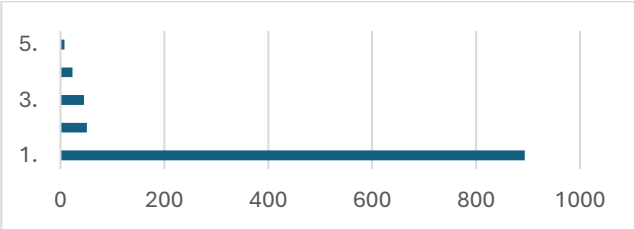
Results

Table 1

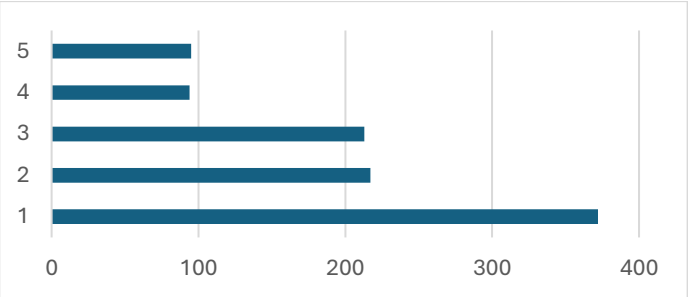
Top 5 Countries with the Most Publications, Document Type, Research Area, and Language (1021 studies)

Categories	n	%	Graphs
Countries			
1.ABD	337	58.1	
2.England	70	12.1	
3.Canda	66	11.4	
4.China	64	11.0	
5.Australia	43	7.4	
Document Types			
1.Article	894	87.7	
2.Review	51	5.0	
3.Early Access	45	4.4	
4.Full Paper	22	2.2	
5.Book Chapter	7	0.7	
Research Areas			
1.Psychology	257	35.4	
2.Family Studies	181	24.9	

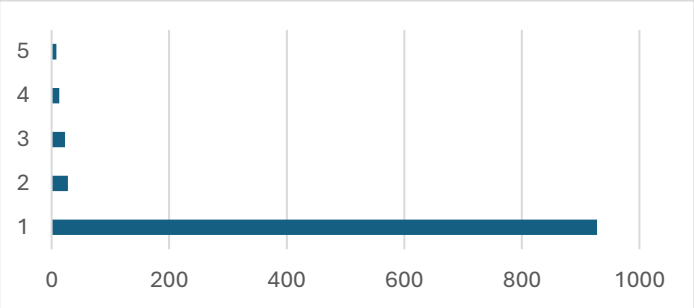

3.Public Health, Environment and Occupational Health	111	15.3
4.Psychiatry	93	12.8
5.Social Studies	85	11.7

Language of publication		
1.English	934	92.8
2.Spansih	28	2.8
3.Russian	23	2.3
4.German	13	1.3
5.French	8	0.8

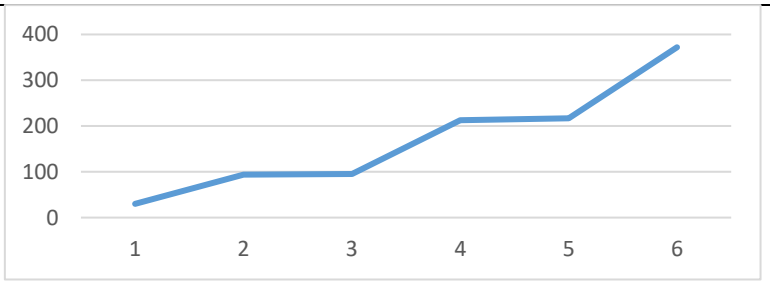

As shown in Table 1, the descriptive data for all publications (n = 1021) in the WoS database on the relationship between family dynamics and psychological health in children are as follows: the United States (US) ranks first among the top five publishing countries, accounting for 58.1% (n = 337) of the distribution. The US is followed by the United Kingdom with 12.1% (n = 70), Canada with 11.4% (n = 66), China with 11% (n = 64), and Australia with 7.4% (n = 43). When examined by publication type, articles account for the largest share, comprising 84.6% (n = 923) of the total number of publications. The remaining publications consist of reviews at 6.6% (n = 72), early access publications at 5.1% (n = 56), full-text proceedings papers at 3% (n = 33), and book chapters at 0.7% (n = 8). When examined by research area, 35.4% (n = 257) of the publications are in psychology, 24.9% (n = 181) in family studies, 15.3% (n = 111) in public, environmental, and occupational health, 12.8% (n = 93) in psychiatry, and 11.7% (n = 85) in social work. In terms of publication language diversity, English-language publications hold the largest share at 92.8% (n = 934), followed by Spanish at 2.8% (n = 28), Russian at 2.3% (n = 23), German at 1.3% (n = 13), and French at 0.8% (n = 8).

Table 2

Distribution of Family Dynamics and Psychological Health in Children Over the Years

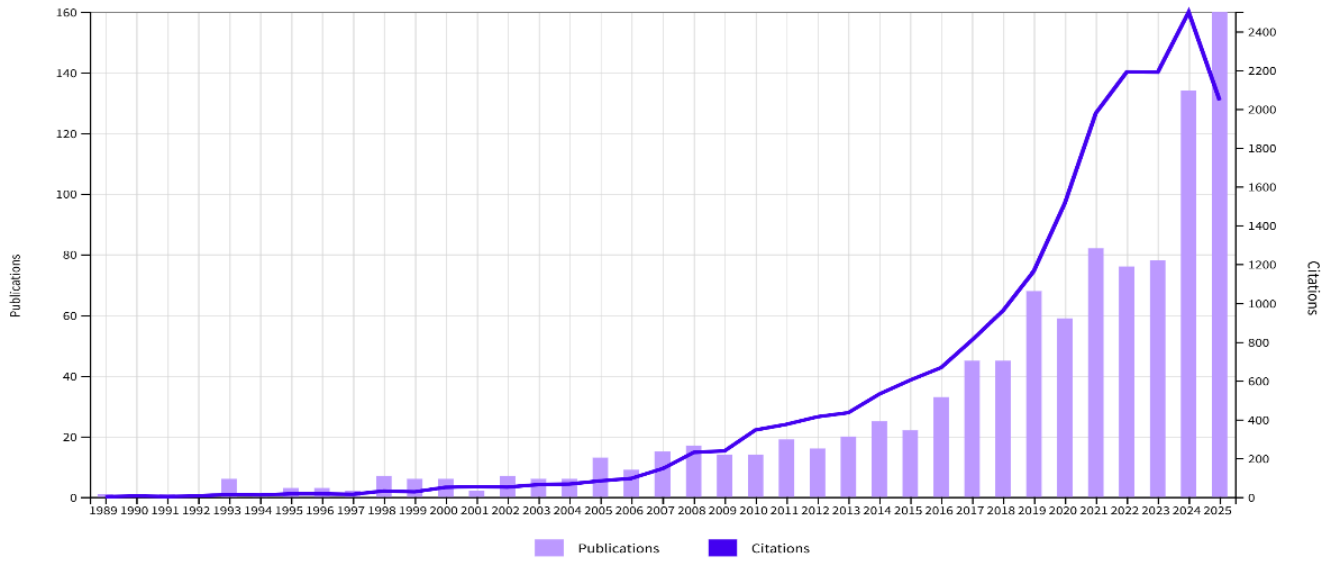
Years	*n*	*%*	Graph
1.1989-1999	30	2.9	
2.2000-200	94	9.2	
3.2010-2014	95	9.3	
4.2015-2019	213	20.9	
5.2020-2022	217	21.3	
6.2023-2025	372	36.5	
Total	1021	100	

As shown in Table 2, when the 1021 studies obtained are examined by year, it is notable that the 2023–2025 period has the highest share of publications at 36.5% (n = 372). Of the remaining publications, 21.3% (n = 217) belong to the 2020–2022 period, 20.9% (n = 213) to the 2015–2019 period, 9.2% (n = 95) to the 2010–2014 period, 9.3% (n = 94) to the 2000–2009 period, and 2.9% (n = 30) to the 1989–1999 period. This distribution indicates a marked increase in publications, particularly in recent years (post-2020).

Figure 1

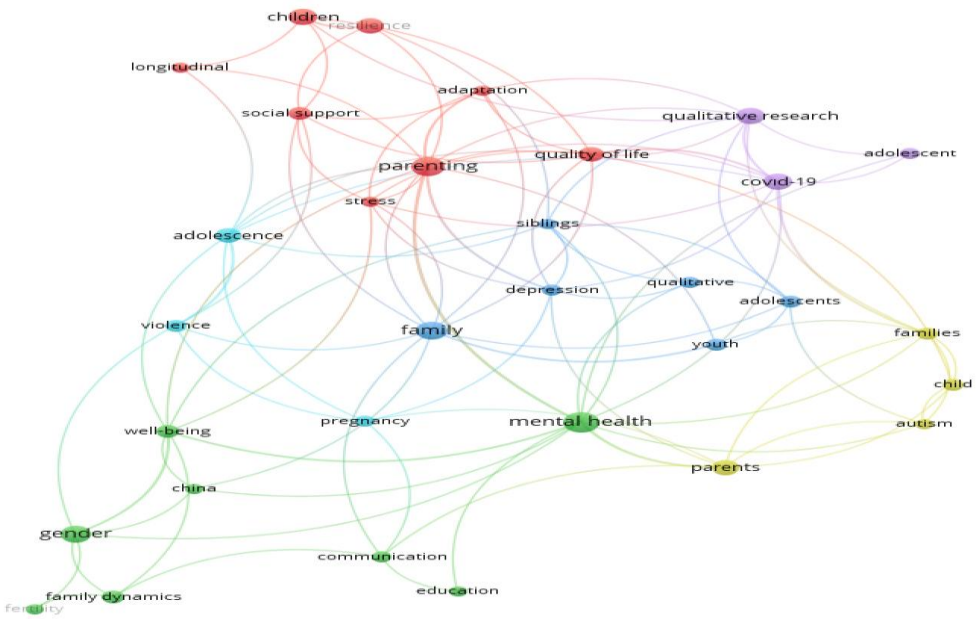
Citation report on family dynamics and psychological health in children

As shown in Figure 1, when the distribution of publication and citation counts is examined, both publication and citation numbers remained quite low until the 2000s. After 2010, a noticeable increase began to be observed in both publications and citations. A rapid rise stands out after 2018, with both publication and citation counts appearing to reach their peak particularly between 2021 and 2023. Although the number of publications remained at a high level during the 2024–2025 period, a slight decline is observed in citation counts. Overall, the increasing rates of citations indicate that the topic has gained considerable momentum over the past 10–15 years and point to intense interest in this research area.

Figure 2

Key keywords in the research field

As shown in Figure 2, according to the keyword network analysis findings, the dominant keywords forming the core conceptual framework of the research field are family, depression, siblings, adolescents, youth, pregnancy, violence, qualitative, mental health, well-being, gender, family dynamics, fertility, parents, autism, child, families, COVID-19, qualitative research, quality of life, parenting, social support, adaptation, children, and longitudinal. The figure shows five main clusters, within which the terms "*parenting*", "*family*", "*mental health*", "*children*", and "*adolescence*" occupy central positions in the network, representing the most intensively researched thematic areas in the literature. The resulting network structure systematically reveals both the conceptual relationship patterns of the examined thematic areas and the specialization trends within sub-research areas.

Figure 3

International cooperation network established based on publications

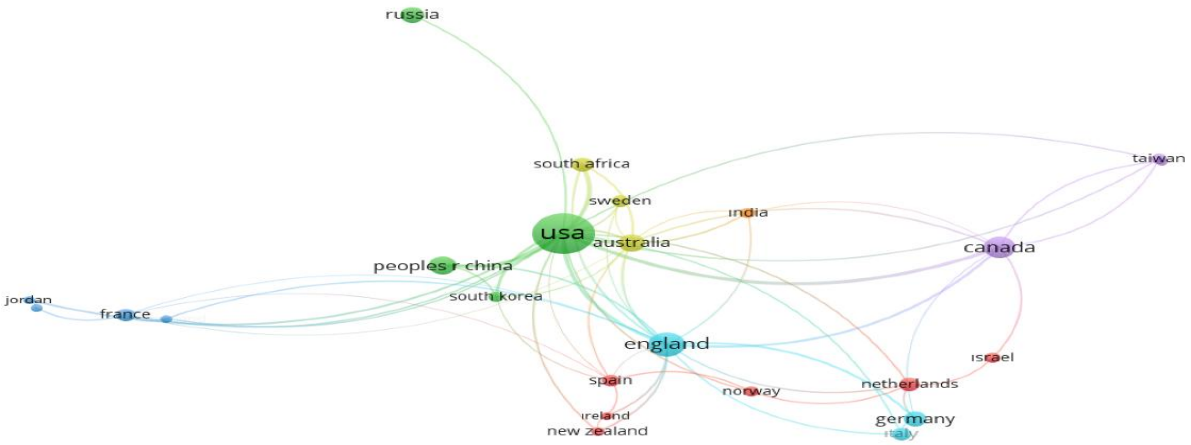
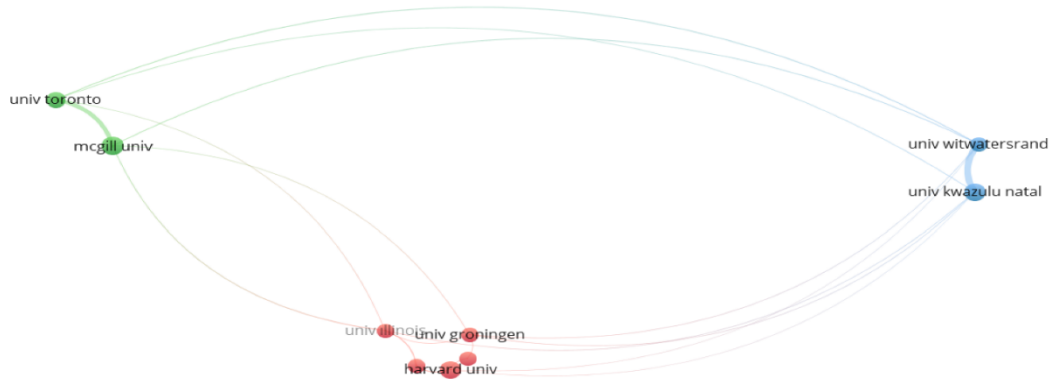

Figure 3 shows the international collaboration network constructed based on the publications obtained from the WoS database. The results indicate that the US occupies a central position with the largest node. The US has established extensive collaborations with both European countries (the United Kingdom, Germany, the Netherlands, France, Italy, Spain) and Asian countries (China, South Korea, India, Taiwan). Notably, the United Kingdom has collaborations with Spain, Germany, the Netherlands, and Italy. In addition to its high level of collaboration with the US, Canada has also established connections with Taiwan and Israel. Australia has connections in the Asia-Pacific region along with the US and the United Kingdom. The People's Republic of China and South Korea stand out in US-centered collaborations. Although more limited, Russia, South Africa, India, and Jordan are also represented in the network and appear to contribute to global collaboration.

Figure 4

Inter-university cooperation network

According to the results of the inter-university collaboration network analysis presented in Figure 4, academic collaborations were found to exhibit a two-directional structure, consisting of both regional clusters and intercontinental partnerships. The findings reveal that academic collaborations are shaped around two fundamental dynamics: regional clusters based on geographic proximity, and international networks led by institutions located within these regions.

Figure 5

Network analysis showing citation relationships

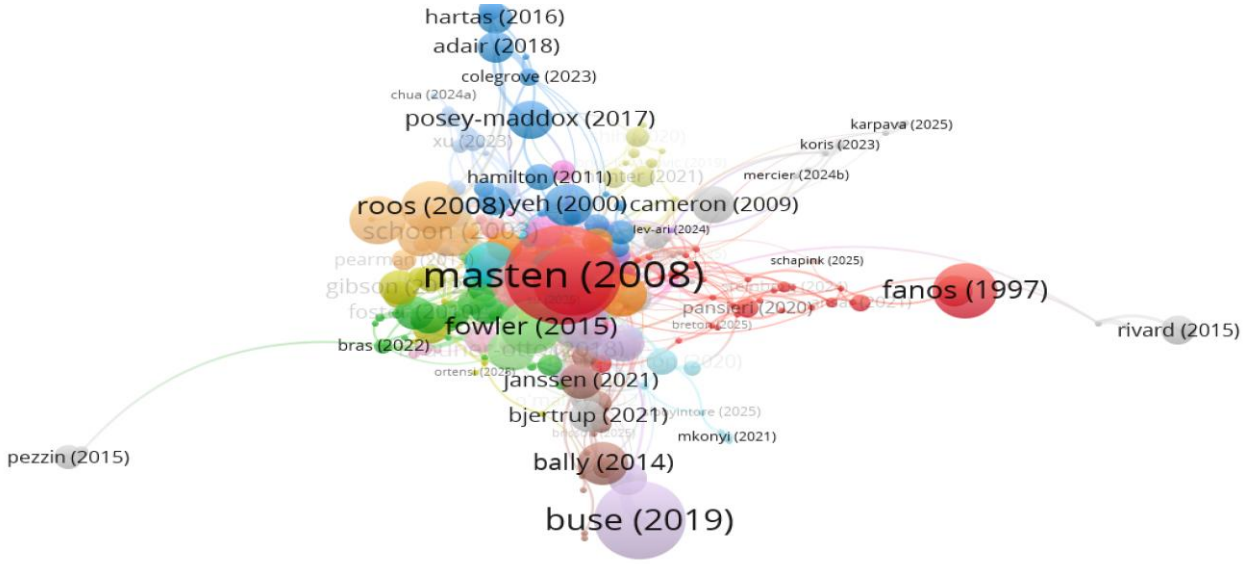

Figure 5 presents a network analysis showing the citation relationships among studies in the WoS database. Nodes represent documents in the literature (author–year combinations), while links represent the citation relationships between these documents. Node size reflects the number of citations a study has received, while color clusters indicate groups of publications that cite one another more frequently. The analysis findings reveal that certain studies have become key references in the field. In particular, Masten (2008) occupies a central position in the literature, with an extensive connection network and a high node size. This is followed by clusters belonging to other important studies such as Roos (2008), Fowler (2015), Buse (2019), and Fanos (1997). These documents have made significant contributions to the relevant literature in their own time periods and have also formed strong reference points for subsequent research. When the clustering structures are examined, it is observed that groups of studies with different thematic focuses are related to one another. It is also notable that early references such as Fanos (1997) continue to receive citations today.

Figure 6

Journal co-citation network

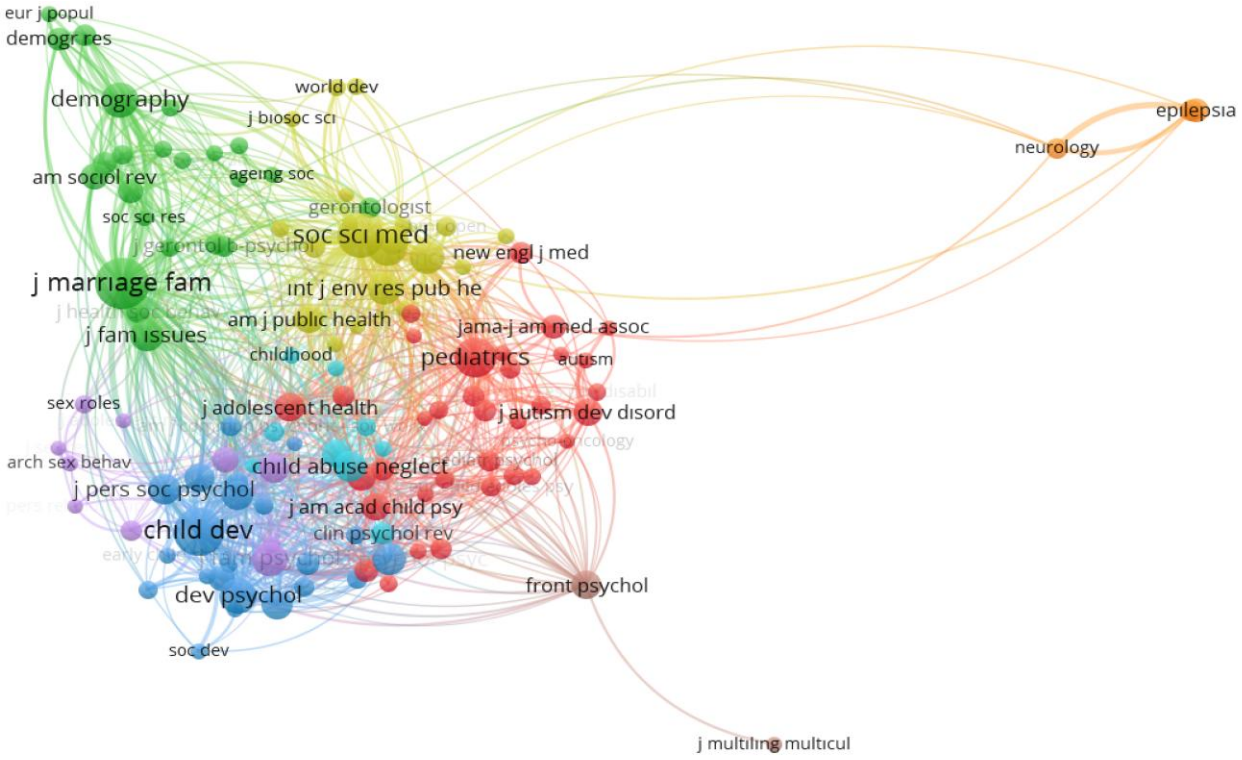

Figure 6 shows the journal co-citation network constructed based on the WoS database. The analysis results reveal the interdisciplinary structure of the research field. In other words, they show that studies in the literature are concentrated across different disciplines such as psychology, sociology, pediatrics, public health, and neurology, indicating that the field has a highly multidisciplinary structure.

Results and Discussion

As a social institution, the family is undergoing a significant process of transformation in the modern world. Family structure and dynamics are becoming increasingly complex today, and this directly affects children's developmental processes (Chuang & Costigan, 2018). Building on this process of change and transformation, this study aimed to bibliometrically analyze 1021 studies published in the Web of Science (WoS) database on family dynamics and psychological health in children, in order to reveal the psychological trends and prominent themes in the field. Within the scope of the analysis, the countries in which research is concentrated, the distribution of studies by document type and research area, the most-cited authors, keyword networks, international and inter-university collaboration structures, and changes in the number of citations and publications by year were evaluated.

The bibliometric data obtained from the study show that the vast majority of studies are based in the US (58.1%), followed respectively by the United Kingdom, Canada, China, and Australia. A review of the relevant literature shows similar results in bibliometric studies conducted on family-related topics. For example, in a bibliometric study examining family communication and family relationships together, it was found that the country with the highest number of publications on the topic was the US, followed respectively by countries such as Australia, Canada, and the United Kingdom (Viana & Teixeira, 2021). Similarly, in a different bibliometric study addressing the adolescent-parent relationship, it was found that the US was again the country with the highest number of publications, followed respectively by the United Kingdom, Canada, Australia, and China (Murghayah et al., 2025). In a bibliometric study aimed at revealing the relationship between family resilience and children and adolescents, the US, China, and Canada were found to hold leading positions in terms of international research collaborations and social structure (Demircioğlu & Demir, 2025). These results, based on studies published in the WoS database, reveal that the US holds a leading position in the production of scientific studies focused on the family. Indeed, the findings obtained from the international collaboration network constructed based on the publications also show that the US occupies a central position with the largest node and has established extensive collaborations with both European countries (the United Kingdom, Germany, the Netherlands, France, Italy, Spain) and Asian countries (China, South Korea, India,

Taiwan). Considering the assumption that the WoS database covers high-quality journals due to the editorial standards and scientific impact criteria it takes into account in its journal selection process (Chavarro et al., 2018), it can be said that the US, through the high-quality studies it has produced on family dynamics and psychological health in children, serves as a model for other countries and, through the collaborations it has established, transfers its rich knowledge base to other countries as well.

The bibliometric data obtained based on the inter-university collaboration network indicate that regional proximity may be an important determinant in collaboration among universities working on family dynamics and psychological health in children. In this context, the findings reveal strong collaborations between the University of Toronto and McGill University in Canada, and between the University of the Witwatersrand and the University of KwaZulu-Natal in South Africa. The findings also show the existence of intercontinental academic partnerships centered on the US-Europe, Canada-South Africa, Canada-US, and Canada-Europe axes. However, these collaborations appear quite weak when compared to regional collaborations. It is notable that Harvard University, located in the United States, occupies a central position within this network. This may be interpreted as indicating that, in the US - the country with the highest number of publications - international collaboration networks are predominantly carried out through universities. Research collaborations that emerge in bibliometric studies are important in terms of scientific and technological work. Research collaborations are frequently regarded as an indicator of the quality of participating researchers or research groups. Moreover, research collaborations are an effective way for developing or underdeveloped countries to access scientific knowledge and advanced technologies. Accordingly, research collaborations can be considered a means by which researchers in countries ranked lower in terms of economic, social, and human development indicators can produce quality work (Kim, 2006). Collaborating with partners in developed countries helps researchers obtain international funding, attract the attention of the scientific community, and publish in leading journals (Paasi, 2015). In this context, it can be said that researchers, particularly those in less developed countries, should increase their collaborative relationships with researchers and universities in the US - the country with the highest number of publications - in order to produce higher-quality work.

When publications in the WoS database focusing on family dynamics and psychological health in children are examined by document type, it is observed that the highest proportion belongs to articles (84.6%), with reviews, early access publications, and conference proceedings also present. This finding indicates that scientific knowledge in the field is predominantly produced through original research articles. Considering that articles published in the WoS database undergo a rigorous peer-review process, this result can be interpreted as indicating that high-quality scientific production has taken place on this topic. The results of the citation network analysis support this view. In this context, one notable point in the citation network analysis results is that the early study conducted by Fanos (1997) continues to receive citations today. Similarly, the studies conducted by Roos (2008) and Masten (2008) are also seen to be frequently cited in the current literature. This indicates that the articles published in the WoS database are of a quality that continues to form a foundation for research conducted over many years.

When the bibliometric data are examined by research area, psychology (35.4%) and family studies (24.9%) stand out, followed by public health, psychiatry, and social work. This result reveals the multidisciplinary nature of the topic of family dynamics and children's psychological health. This multidisciplinary nature is also observed in the results obtained from the journal co-citation network analysis. When the findings obtained from the journal co-citation network are examined, it is seen that journals with different focal points, such as psychology, social work, and family studies, are included. In addition, the topic of family dynamics and children's psychological health may also be related to the fields of educational sciences as well as law and forensic sciences. Family characteristics may be a determining factor for academic achievement (Şengönül, 2022) or school adjustment (Jiménez et al., 2009), both of which are important aspects of children's psychological health. Furthermore, the role of family dynamics can also be discussed in relation to custody (Augustijn, 2023) and neglect and abuse (Vanderminden et al., 2019), both of which affect children's psychological health.

When the distribution of publications by language is examined, it is seen that English (92.8%) clearly holds a dominant position. This result, which reveals that the international visibility of the field is high but that contributions in other languages remain quite limited, is consistent with previous research. In this context, in a study conducted by Vera-Baceta and colleagues (2019), publications from 2018 in the WoS database were examined in terms of language coverage, and it was found that English was the most dominant publication

language, followed by Spanish, German, French, Russian, Portuguese, Chinese, and Italian. In that study, it was determined that the number of English-language publications was nearly three million, while the number of studies published in Turkish was 3245. Similarly, in a study conducted by Mongeon and Paul-Hus (2016), English was also found to be the most dominant publication language in WoS. In addition, when the same study examined the distribution of journals in WoS by country, it was found that US-based journals ranked first, followed by UK-based journals. Accordingly, it can be said that, because journals in the WoS database are predominantly published by countries whose native language is English, the database offers limited opportunities for evaluating scientific activity in non-English-speaking countries.

Another finding obtained from the study is that the distribution of publications and citations on family dynamics and psychological health in children in the WoS database shows a further increase over the years as it approaches the present day. According to this result, research on family dynamics and children's psychological health has rapidly gained momentum, particularly over the past 10–15 years, becoming a focal point of interdisciplinary interest. The 2021–2023 period represents the time during which both productivity and academic visibility in the field were at their highest. This result can be evaluated within the context of recent societal events. Societal life events can negatively affect individuals' psychological health. In this regard, one of the most notable recent examples is the COVID-19 pandemic (Xie et al., 2022). The COVID-19 pandemic, which affected the entire world, negatively impacted family dynamics on one hand (Xu et al., 2024), while on the other hand giving rise to various mental health problems, particularly among children and adolescents (Deng et al., 2023; Ma et al., 2021; Maggu et al., 2023; Racine et al., 2021). Family-based research has revealed the adverse effects of the pandemic on family structure and intra-family relationships (Cassinat et al., 2021; Weeland et al., 2021). On the other hand, research on children and adolescents shows that this period's mental health problems were associated both during the pandemic (Ma et al., 2021; Zhou et al., 2020) and in the post-pandemic period (Barbieri et al., 2024; Yang et al., 2025). These findings reveal the increasing severity of mental health problems in childhood, particularly in recent years, and consequently the growing importance of research aimed at understanding the core components of well-being in childhood.

Finally, the keyword network analysis results revealed that the core conceptual structure of the research field is formed by the concepts of "*parenting*", "*family*", "*mental health*" "*children*", and "*adolescence*". These concepts occupy central positions in the network with high frequency values and represent the most extensively studied themes in the literature. According to the clustering analysis findings, five main themes were identified. The first cluster includes parenting, child development, and psychosocial risk and protective factors; the second cluster includes the family system and psychological processes during adolescence; the third cluster includes relationships among mental health, gender, education, and well-being; the fourth cluster includes children with special needs and parent-child interaction; and the final cluster includes research conducted during the COVID-19 period and qualitative methodological approaches. Based on these results, it is observed that research conducted within the context of family dynamics addresses factors such as risk factors (stress, depression, etc.), protective factors (psychological resilience, social support, etc.), and cultural factors (gender, education, etc.) within the framework of various methodological approaches (quantitative research, longitudinal studies, etc.). In addition, within the thematic areas included in the clusters, it is observed that research on adolescents tends to focus more on risk factors, while research on children tends to focus more on protective factors. A meta-analysis study draws attention to the fact that mental disorders most frequently emerge during adolescence, and that this period is a critical stage in terms of the onset of psychological disorders (Solmi et al., 2022). This can be associated with the fact that, in terms of developmental characteristics, adolescence is generally regarded as a period in which the likelihood of experiencing problems increases. On the other hand, the keyword network analysis results reveal that the COVID-19 pandemic significantly influenced research orientations in these areas. Magyary (2002) states that research in the field of psychology can be shaped by the influence of historical events. Accordingly, it is likely that the pandemic period, through its adverse effects on family dynamics (Xu et al., 2024), increased the tendency toward family-related research.

When the findings obtained are evaluated as a whole, it is understood that publications on the theme of family dynamics and psychological health in children have shown a tendency to increase in recent years. However, the studies conducted are considered insufficient to reflect the full range of dynamics on a regional and cultural basis. While there is a research trend on this topic in countries with collectivist cultural characteristics (China), research on the topic appears to be more prominent in countries with individualist cultural characteristics (such as the US and the United Kingdom). It is also notable that research collaborations between countries remain

limited. This situation highlights the need to conduct comparative cross-country studies in order to reveal regional and cultural differences. In this context, it can be recommended that collaborations and protocols be established between countries to enable researchers from different regions and cultures to conduct comprehensive and high-quality research. Establishing these bilateral collaborations, particularly between developed countries and developing or less developed countries, may be beneficial in supporting the academic development of researchers in developing and less developed countries. At this point, interdisciplinary studies conducted on a preventive basis, in particular, can contribute to the development of family-centered policies and the promotion of practices at the societal level by ensuring that theoretically derived knowledge finds practical application in the field.

When the findings are evaluated specifically with respect to Turkey, it is observed that Turkey-based studies do not stand out prominently among the publications in the WoS database. Turkey is considered, culturally, to belong neither fully to Western (individualist) nor Eastern (collectivist) culture. Instead, it is stated that Turkey possesses a "*culture of relatedness*," in which both individualist and collectivist cultural characteristics coexist (Çelik & Bulut, 2019; Sen et al., 2014), individuals prioritize their social ties and intra-family relationships, and individual autonomy gains value within relational bonds (Kağıtçıbaşı, 2010). In addition, there is evidence that parenting roles within the Turkish family structure - traditionally characterized by male dominance and intergenerational and gender-based hierarchy (Boratav-Bolak et al., 2014) - have begun to change in recent years. For example, a study conducted by the Mother Child Education Foundation (ACEV, 2017) found that, in contrast to the traditional understanding, fathers display warm and close behaviors toward their children, spend time with them, and play with them. In addition, marriage and divorce statistics from the Turkish Statistical Institute (TUİK, 2024) show that divorce rates in Turkey have been rapidly increasing since 2021, and that, as of 2024, 74.4% of children were placed in the custody of their mother and 25.6% in the custody of their father. Considering Turkey's cultural structure and the changes that have occurred in family structure in recent years, it is clearly evident that there is a need for high-quality research focusing on family dynamics and children's psychological health specifically within the Turkish context. In this regard, the Ministry of Family and Social Services' declaration of 2025 as the "*Year of the Family*" can be seen as an important step. In addition, the collaboration protocol established between the Ministry of Family and Social Services and the Council of Higher Education (YÖK) within the scope of the "*Year of the Family*" is important for demonstrating a more holistic academic and political stance on family-related issues. As a complementary element to these successful steps, integrating family counseling services into the family medicine practice within the Ministry of Health, with the aim of conducting preventive and interventional studies, may prove functional.

In terms of publication ranking and the international collaboration network constructed based on publications, there is a need for more research on this topic to be conducted in Turkey and for a broader international collaboration network to be established. To address this need, it is recommended that the Council of Higher Education increase academic initiatives in the context of family and child health. At this point, it may be beneficial to develop financial support systems that would facilitate academics in conducting their research. Financial support systems can be particularly facilitative for researchers in conducting large-scale studies, in terms of reaching participants and obtaining professional support for advanced data analyses. In addition, bringing together, in a system accessible to researchers, the data obtained through various surveys conducted by different institutions (e.g., TUİK, the Ministry of Family, the Ministry of Health, etc.) could contribute to an increase in the number of publications. Furthermore, increasing the number of high-quality journals in Turkey with a scope covering family studies could provide researchers with an additional option for publication.

This research has certain limitations. First, in this study, general themes were derived and the results were interpreted based on the keywords family dynamics and psychological health in children. In this regard, future research could address trends in family studies more comprehensively by incorporating different variables (such as family climate, family satisfaction, etc.). Second, this bibliometric analysis is limited to studies available in the WoS database. Conducting a similar study using the Scopus database in the future could be beneficial for gaining a better understanding of research trends. In addition, VOSviewer 1.6.19 was used in this study to analyze the data obtained from the WoS database. The integration of different analysis programs could yield more in-depth results and allow the findings to be presented in a more systematic manner. Another

limitation is that the findings obtained in this study are presented predominantly on the basis of quantitative data, without taking into account the content and impact of the individual studies.

Author Contributions: Each researcher contributed equally to the study.

Ethics Committee Information: Since this study was conducted using bibliometric analysis methods, ethical committee approval is not required.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors in this study.

Data Availability: The data obtained in the research are accessible.

References

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) (2017). *Türkiye'de ilgili babalık ve belirleyicileri*. https://ilkisbabalik.acev.org/wp-content/uploads/2017/06/ilgilibabalikyoneticiozeti.08.06.17.web_.pdf Accessed on 30 October 2025 from the following address.

Agnafors, S., Barmark, M. & Sydsjö, G. (2021). Mental health and academic performance: A study on selection and causation effects from childhood to early adulthood. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 56*(5), 857-866. https://doi.org/10.1007/s00127-020-01934-5

Augustijn, L. (2023). Joint physical custody, parent–child relationships, and children's psychosomatic problems. *Journal of Public Health, 31*(5), 755-764. https://doi.org/10.1007/s10389-021-01583-1

Barbieri, V., Piccoliori, G., Engl, A., & Wiedermann, C. J. (2024). Parental mental health, gender, and lifestyle effects on post-pandemic child and adolescent psychosocial problems: A cross-sectional survey in Northern Italy. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 21*(7), article 933. https://doi.org/10.3390/ijerph21070933

Bellis, M. A., Hughes, K., Jones, A., Perkins, C. & McHale, P. (2013). Childhood happiness and violence: a retrospective study of their impacts on adult well-being. *BMJ Open, 3*(9), article e003427. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2013-003427

Bhattarai, N., & Bhattarai, P (2025). Family dynamics and student wellbeing: A quantitative study. *International Research Journal of MMC, 6*(1), 68–84. https://doi.org/10.3126/irjmmc.v6i1.77486

Boratav-Bolak, H., Fişek, G. O., & Ziya, H. E. (2014). Unpacking masculinities in the context of social change: Internal complexities of the identities of married men in Turkey. *Men and Masculinities, 17*(3), 299–324. https://doi.org/10.1177/1097184X14539511

Brown, S. L. (2004). Family structure and child well-being: The significance of parental cohabitation. *Journal of Marriage and Family, 66*(2), 351-367. https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2004.00025.x

Cárdenas, D., Lattimore, F., Steinberg, D., & Reynolds, K. J. (2022). Youth well-being predicts later academic success. *Scientific Reports, 12*, article 2134. https://doi.org/10.1038/s41598-022-05780-0

Cassinat, J. R., Whiteman, S. D., Serang, S., Dotterer, A. M., Mustillo, S. A., Maggs, J. L., & Kelly, B. C. (2021). Changes in family chaos and family relationships during the COVID-19 pandemic: Evidence from a longitudinal study. *Developmental Psychology, 57*(10), 1597–1610. https://doi.org/10.1037/dev0001217

Chavarro, D., Ràfols, I., & Tang, P. (2018). To what extent is inclusion in the Web of Science an indicator of journal 'quality'? *Research Evaluation, 27*(2), 106-118. https://doi.org/10.1093/reseval/rvy001

Chuang, S.S., & Costigan, C.L. (2018). Current perspectives on family dynamics and relationships: The intersection of culture and immigration. In Chuang, S., Costigan, C. (Eds) *Parental roles and relationships in immigrant families. Advances in immigrant family research* (pp. 1-8). Cham: Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-71399-1_1

Currie, J. & Spatz Widom, C. (2010). Long-term consequences of child abuse and neglect on adult economic well-being. *Child Maltreatment, 15*(2), 111-120. https://doi.org/10.1177/1077559509355316

Çelik, H., & Bulut, O. (2019). Examining Turkish adults' recalled experiences of their father's presence. *Journal of Family Issues, 40*(9), 1224–1251. https://doi.org/10.1177/0192513X19835879

De Bellis, N. (2009). *Bibliometrics and citation analysis: From the science citation index to cybermetrics*. Scarecrow Press. https://doi.org/10.1002/asi.21181

Delvecchio, E., Germani, A., Raspa, V., Lis, A., & Mazzeschi, C. (2020). Parenting styles and child's well-being: The mediating role of the perceived parental stress. *Europe's Journal of Psychology, 16*(3), 514-531. https://doi.org/10.5964/ejop.v16i3.2013

Demircioğlu, H., & Demir, E. (2025). Performance analysis and science mapping of family resilience research in the context of children and adolescents: A bibliometric study. *Journal of Pediatric Nursing, 80*, 100-107. https://doi.org/10.1016/j.pedn.2024.11.014

Deng, J., Zhou, F., Hou, W., Heybati, K., Lohit, S., Abbas, U., ... & Heybati, S. (2023). Prevalence of mental health symptoms in children and adolescents during the COVID-19 pandemic: A meta-analysis. *Annals of the New York Academy of Sciences, 1520*(1), 53-73. https://doi.org/10.1111/nyas.14947

Dinisman, T., Andresen, S., Montserrat, C., Strózik, D., & Strózik, T. (2017). Family structure and family relationship from the child well-being perspective: Findings from comparative analysis. *Children and Youth Services Review, 80*, 105-115. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2017.06.064

Dirks, M. A., Persram, R., Recchia, H. E., & Howe, N. (2015). Sibling relationships as sources of risk and resilience in the development and maintenance of internalizing and externalizing problems during childhood and adolescence. *Clinical Psychology Review, 42*, 145-155. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2015.07.003

Fang, Y., Veenhoven, R., & Burger, M. J. (2025). Happiness and productivity: a research synthesis using an online findings archive. *Management Review Quarterly, early view*. https://doi.org/10.1007/s11301-025-00492-x

Gazzaz, Z. J., Butt, N. S., Zubairi, N. A., & Malik, A. A. (2020). Scientometric evaluation of research productivity on diabetes from the Kingdom of Saudi Arabia over the last two decades (2000–2019). *Journal of Diabetes Research, 2020*, article 1514282. https://doi.org/10.1155/2020/1514282

Grüning Parache, L., Vogel, M., Meigen, C., Kiess, W., & Poulain, T. (2024). Family structure, socioeconomic status, and mental health in childhood. *European Child & Adolescent Psychiatry, 33*(7), 2377-2386. https://doi.org/10.1007/s00787-023-02329-y

Härkönen, J., Bernardi, F., & Boertien, D. (2017). Family dynamics and child outcomes: An overview of research and open questions. *European Journal of Population, 33*(2), 163-184. https://doi.org/10.1007/s10680-017-9424-6

Hess, S. (2022). Effects of inter-parental conflict on children's social well-being and the mediation role of parenting behavior. *Applied Research in Quality of Life, 17*(4), 2059-2085. https://doi.org/10.1007/s11482-021-10022-y

Hu, H., Wu, T., Wang, S., Chen, P., Zhang, J., & Zhao, X. (2021). Association between family structure and anxiety disorder among pre-schoolers: a cross-sectional study in urban Chongqing, China. *Frontiers in Psychiatry, 12*, 626377. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2021.626377

Jabbari, B., Schoo, C., & Rouster, A. S. (2023). *Family dynamics.* In StatPearls [Internet]. StatPearls Publishing. Retrieved from https://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/books/NBK560487/ in 19.09.2025.

Jarvis, J. A., Gibby, A. L., Dufur, M. J., & Pribesh, S. (2020). Family structure and child well-being in a non-western context: The role of parent–child relations and parental conflict in South Korea. *Population Research and Policy Review, 39*(3), 439-464. https://doi.org/10.1007/s11113-020-09586-8

Jensen, T. M., & Sanner, C. (2021). A scoping review of research on well-being across diverse family structures: Rethinking approaches for understanding contemporary families. *Journal of Family Theory & Review, 13*(4), 463-495. https://doi.org/10.1111/jftr.12437

Jiménez, L., Dekovic, M., & Hidalgo, V. (2009). Adjustment of school-aged children and adolescents growing up in at-risk families: Relationships between family variables and individual, relational and school adjustment. *Children and Youth Services Review, 31*(6), 654-661. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2008.12.007

Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Benlik, aile ve insan gelişimi: Kültürel psikoloji*. Koç Üniversitesi Yayınları.

Kim, K. W. (2006). Measuring international research collaboration of peripheral countries: Taking the context into consideration. *Scientometrics, 66*, 231–240. https://doi.org/10.1007/s11192-006-0017-0

Kocayörük, E., Altıntas, E., & İçbay, M.A. (2015). The perceived parental support, autonomous-self and well-being of adolescents: A cluster-analysis approach. *Journal of Child and Family Studies, 24*, 1819–1828. https://doi.org/10.1007/s10826-014-9985-5

Laukkanen, M., Hakko, H., Riipinen, P., & Riala, K. (2016). Does family structure play a role in depression in adolescents admitted to psychiatric inpatient care? *Child Psychiatry & Human Development, 47*(6), 918-924. https://doi.org/10.1007/s10578-015-0622-3

Ma, L., Mazidi, M., Li, K., Li, Y., Chen, S., Kirwan, R., ... & Wang, Y. (2021). Prevalence of mental health problems among children and adolescents during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Affective Disorders, 293*, 78-89. https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.06.021

Madigan, S., Racine, N., Vaillancourt, T., Korczak, D. J., Hewitt, J. M., Pador, P., ... & Neville, R. D. (2023). Changes in depression and anxiety among children and adolescents from before to during the COVID-19 pandemic: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 177*(6), 567-581. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2023.0846

Maggu, G., Verma, V., Chaudhury, S., & Indla, V. (2023). Epidemic of depression and anxiety in child and adolescent population during COVID-19 pandemic: A systematic review and meta analysis of the prevalence of depression and anxiety. *Indian Journal of Psychiatry, 65*(3), 299-309. https://doi: 10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry_700_217

Magyary, D. (2002). Positive mental health: A turn of the century perspective. *Issues in Mental Health Nursing, 23*(4), 331–349. https://doi:10.1080/01612840290052550

Mongeon, P., & Paul-Hus, A. (2016). The journal coverage of Web of Science and Scopus: A comparative analysis. *Scientometrics 106*, 213–228. https://doi.org/10.1007/s11192-015-1765-5

Murghayah, S. K. M. H., Ismail, S., Abd Majid, M., & Choirin, M. (2025). Bibliometric analysis on parent-adolescent communication. *Semarak International Journal of Islamic Studies and Culture, 5*(1), 25-53 https://doi.org/10.37934/sijisc.5.1.2553b

Newland, L. A. (2014). Supportive family contexts: Promoting child well-being and resilience. *Early Child Development and Care, 184*(9-10), 1336-1346. https://doi.org/10.1080/03004430.2013.875543

Newland, L. A. (2015). Family well-being, parenting, and child well-being: Pathways to healthy adjustment. *Clinical Psychologist, 19*(1), 3-14. https://doi.org/10.1111/cp.12059

Otto, C., Reiss, F., Voss, C., Wüstner, A., Meyrose, A. K., Hölling, H., & Ravens-Sieberer, U. (2021). Mental health and well-being from childhood to adulthood: design, methods and results of the 11-year follow-up of the BELLA study. *European Child & Adolescent Psychiatry, 30*(10), 1559-1577. https://doi.org/10.1007/s00787-020-01630-4

Pannilage, U. (2017). Impact of family on childrens wellbeing. *Journal of Sociology and Social Work, 5*(7), 149-158. https://doi.org/10.15640/jssw.v5n1a15

Parvin, M. R., Johra, F. T., Akter, F., Wahiduzzaman, M., Akter, K., Das, M., ... & Rony, M. K. K. (2024). The long-term effects of childhood circumstances on older individuals: A systematic review. *Aging Medicine, 7*(2), 239-251. https://doi.org/10.1002/agm2.12299

Perales, F., Johnson, S. E., Baxter, J., Lawrence, D., & Zubrick, S. R. (2017). Family structure and childhood mental disorders: new findings from Australia. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 52*(4), 423-433. https://doi.org/10.1007/s00127-016-1328-y

Plamondon, A., Bouchard, G., & Lachance-Grzela, M. (2018). Family dynamics and young adults' well-being: the mediating role of sibling bullying. *Journal of Interpersonal Violence, 36*(9-10), NP5362-NP5384. https://doi.org/10.1177/0886260518800313

Ploszaj, A., Celinska-Janowicz, D., & Olechnicka, A. (2018, September). Core-periphery relations in international research collaboration. In R. Costas, T. Franssen y A. Yegros-Yegros (Eds.), *Proceedings of the 23rd ınternational conference on science and technology ındicators* (pp. 1322-1327).

Pollard, E. L. & Lee, P. D. (2003). Child well-being: A systematic review of the literature. *Social Indicators Research, 61*(1), 59-78. https://doi.org/10.1023/A:1021284215801

Racine, N., McArthur, B. A., Cooke, J. E., Eirich, R., Zhu, J., & Madigan, S. (2021). Global prevalence of depressive and anxiety symptoms in children and adolescents during COVID-19: A meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 175*(11), 1142-1150. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2021.2482

Ryff, C. D., Radler, B. T., & Friedman, E. M. (2015) Persistent psychological well-being predicts improved self-rated health over 9–10 years: Longitudinal evidence from MIDUS. *Health Psychology Open, 2*(2). https://doi:10.1177/2055102915601582

Sadeeq, N., & Aatiq, S. (2024). The role of family dynamics in child development. *Context of Language Review, 1*(1), 29-42.

Schweitzer, S., & Sonnentag, T. L. (2024). Role of the sibling relationship to reduce the negative impact of adverse childhood experiences (ACEs) on wellbeing in adulthood. *The Journal of Genetic Psychology, 185*(4), 256-271. https://doi.org/10.1080/00221325.2023.2284900

Sen, H., Yavuc-Muren, M., & Yagmurlu, B. (2014). Parenting: The Turkish context. In H. Selin (Eds.), *Parenting across cultures: Childrearing, motherhood and fatherhood in non-western cultures* (pp. 175–192). NY: Springer.

Sengonul, T. (2022). A review of the relationship between parental ınvolvement and children's academic achievement and the role of family socioeconomic status in this relationship. *Pegem Journal of Education and Instruction, 12*(2), 32-57. https://doi: 10.47750/pegegog.12.02.04

Solmi, M., Radua, J., Olivola, M., Croce, E., Soardo, L., et al. (2022). Age at onset of mental disorders worldwide: Large-scale meta-analysis of 192 epidemiological studies. *Molecular Psychiatry, 27*(1), 281–295. https://doi.org/10.1038/s41380-021-01161-7.

Spoelma, M. J., Sicouri, G. L., Francis, D. A., Songco, A. D., Daniel, E. K., & Hudson, J. L. (2023). Estimated prevalence of depressive disorders in children from 2004 to 2019: A systematic review and meta-analysis. *JAMA Pediatrics, 177*(10), 1017-1027. https://doi:10.1001/jamapediatrics.2023.3221

Statham, J. & Chase, E. (2010). *Childhood wellbeing: A brief overview*. Loughborough: Childhood Wellbeing Research Centre.

TÜİK (2024). *Evlenme ve boşanma istatistikleri.* https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2024-54194#:~:text=Bin%20n%C3%BCfus%20ba%C5%9F%C4%B1na%20d%C3%BC%C5%9Fen%20evlenme,binde%206%2C65%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti.&text=Bo%C5%9Fanan%20%C3%A7iftlerin%20say%C4%B1s%C4%B1%202023%20y%C4%B1l%C4%B1nda,binde%202%2C19%20olarak%20ger%C3%A7ekle%C5%9Fti adresinden 30.10.2025 tarihinde erişilmiştir.

Türk Dil Kurumu (TDK, 2025). *Güncel Türkçe sözlük*. https://sozluk.gov.tr/ adresinden 19.09.2025 tarihinde erişilmiştir.

Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2017). Citation-based clustering of publications using CitNetExplorer and VOSviewer. *Scientometrics, 111*(2), 1053–1070. https://doi.org/10.1007/s11192-017-2300-7

Vanderminden, J., Hamby, S., David-Ferdon, C., Kacha-Ochana, A., Merrick, M., Simon, T. R., ... & Turner, H. (2019). Rates of neglect in a national sample: Child and family characteristics and psychological impact. *Child Abuse & Neglect, 88*, 256-265. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.11.014

Vera-Baceta, MA., Thelwall, M. & Kousha, K. (2019). Web of Science and Scopus language coverage. *Scientometrics 121*, 1803–1813. https://doi.org/10.1007/s11192-019-03264-z

Viana, L. S., & Teixeira, K. M. D. (2021). Family communication and family relations: A bibliometric and network analysis. *World Journal of Research and Review, 12*(4), 10-17.

Villegas, A. (2013). The influence of technology on family dynamics. *Proceedings of the New York State Communication Association, 2012*, article 10. https://docs.rwu.edu/nyscaproceedings/vol2012/iss1/10 adresinden 3.11.2025 tarihinde erişilmiştir.

Wang, S., Chen, L., Ran, H., Che, Y., Fang, D., Sun, H., ... & Xiao, Y. (2022). Depression and anxiety among children and adolescents pre and post COVID-19: A comparative meta-analysis. *Frontiers in Psychiatry, 13*, 917552. https://doi.org/10.3389/fpsyt.2022.917552

Weeland, J., Keijsers, L., & Branje, S. (2021). Introduction to the special issue: Parenting and family dynamics in times of the COVID-19 pandemic. *Developmental Psychology, 57*(10), 1559–1562. https://doi.org/10.1037/dev0001252

World Health Organization (2025). *Mental health*. https://www.who.int/data/gho/data/themes/theme-details/GHO/mental-health adresinden 19.09.2025 tarihinde erişilmiştir.

Xie, Y., Xu, E., & Al-Aly, Z. (2022). Risks of mental health outcomes in people with COVID-19: Cohort study. *BMJ (Clinical research ed.), 376*, article e068993. https://doi.org/10.1136/bmj-2021-068993

Xu, J., Yue, J., Zhang, T., Wang, Z., Shi, L., Lu, L., & Zhao, X. (2024). Association of systemic family dynamics and well-being during the COVID-19 outbreak: A cross-sectional survey. *Journal of Family Issues, 45*(1), 124-143. https://doi.org/10.1177/0192513X221150985

Yang, X. J., Zhang, L. B., Wang, L. L., Deng, H., Li, Y. L., Zhao, R. J., ... & Zhou, S. J. (2025). Status and risk factors for depression, anxiety, and insomnia symptoms among adolescents in the post-pandemic era. *BMC Public Health, 25*, article 471. https://doi.org/10.1186/s12889-025-21650-6

Zhou, S. J., Zhang, L. G., Wang, L. L., Guo, Z. C., Wang, J. Q., Chen, J. C., ... & Chen, J. X. (2020). Prevalence and socio-demographic correlates of psychological health problems in Chinese adolescents during the outbreak of COVID-19. *European Child & Adolescent Psychiatry, 29*(6), 749-758. https://doi.org/10.1007/s00787-020-01541-4